Правила дорожнього руху України в редакції 14.10.2011 http://gai.org.ua/

1. Загальні положення 1
2. Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів 10
3. Рух транспортних засобів із спеціальними сигналами 16
4. Обов'язки і права пішоходів 18
5. Обов'язки і права пасажирів 20
6. Вимоги до велосипедистів 21
7. Вимоги до осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин 22
8. Регулювання дорожнього руху 23
9. Попереджувальні сигнали 30
10. Початок руху та зміна його напрямку 32
11. Розташування транспортних засобів на дорозі 34
12. Швидкість руху 37
13. Дистанція, інтервал, зустрічний роз'їзд 39
14. Обгін 40
15. Зупинка і стоянка 41
16. Проїзд перехресть 44
17. Переваги маршрутних транспортних засобів 46
18. Проїзд пішохідних переходів і зупинок транспортних засобів 47
19. Користування зовнішніми світловими приладами 48
20. Рух через залізничні переїзди 49
21. Перевезення пасажирів 51
22. Перевезення вантажу 52
23. Буксирування та експлуатація транспортних составів 53
24. Навчальна їзда 55
25. Рух транспортних засобів у колонах 56
26. Рух у житловій та пішохідній зоні 57
27. Рух по автомагістралях і дорогах для автомобілів 58
28. Рух по гірських дорогах і на крутих спусках 59
29. Міжнародний рух 60
30. Номерні, розпізнавальні знаки, написи і позначення 60
31. Технічний стан і обладнання транспортних засобів 67
32. Окремі питання організації дорожнього руху, що потребують узгодження з ДАІ 73

Дорожні знаки (Додаток 1) 74
- 1. Попереджувальні знаки 74
- 2. Знаки пріоритету 82
- 3. Заборонні знаки 84
- 4. Наказові знаки 95
- 5. Інформаційно-вказівні знаки 98
- 6. Знаки сервісу 112
- 7. Таблички до дорожніх знаків 116

Дорожня розмітка (Додаток 2) 120
- 1. Горизонтальна розмітка 120
- 2. Вертикальна розмітка 129

Світлофори (Додаток 3) 131

1. Загальні положення

1.1. Ці Правила відповідно до **Закону України «Про дорожній рух»** встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України.

Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах цих Правил.

1.2. В Україні установлено правосторонній рух транспортних засобів.

1.3. Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги цих Правил, а також бути взаємно ввічливими.

1.4. Кожний учасник дорожнього руху має право розраховувати на те, що й інші учасники виконують ці Правила.

1.5. Дії або бездіяльність учасників дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду для руху, загрожувати життю або здоров'ю громадян, завдавати матеріальних збитків.

Особа, яка створила такі умови, зобов'язана негайно вжити заходів до забезпечення безпеки дорожнього руху на цій ділянці дороги та вжити всіх можливих заходів до усунення перешкод, а якщо це неможливо, попередити про них інших учасників дорожнього руху, повідомити підрозділ міліції, власника дороги або уповноважений ним орган.

1.6. Використовувати дороги не за їх призначенням дозволяється з урахуванням вимог статей 36-38 Закону України «Про автомобільні дороги».

1.7. Водії, пішоходи та пасажири зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників дорожнього руху, як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності.

1.8. Обмеження в дорожньому русі, крім передбачених цими Правилами, можуть бути запроваджені в установленому законодавством порядку.

1.9. Особи, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно із законодавством.

1.10. Терміни, що наведені у цих Правилах, мають таке значення:

- **автобус** — автомобіль з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;
- **автомагістраль** — автомобільна дорога, що:

  спеціально побудована і призначена для руху транспортних засобів, не призначена для в'їзду на прилеглу територію або виїзду з неї;

має для кожного напрямку руху окремі проїзні частини, відокремлені одна від іншої розділювальною смугою;
не перетинає на одному рівні інші дороги, залізничні і трамвайні колії, пішохідні і велосипедні доріжки, шляхи проходу тварин, має огородження на узбіччях і розділювальній смузі та обгороджена сіткою;
позначена дорожнім знаком

5.1 (див. **Дорожні знаки**)

{Абзац пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 від 22.04.2009}

- **автомобільна дорога**, вулиця (дорога) — частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу. Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій);

- **автомобільні дороги державного значення** - автомобільні дороги загального користування, до яких належать міжнародні, національні та регіональні автомобільні дороги, які позначені відповідними дорожніми знаками;

  {пункт 1.10 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876, у зв'язку з цим абзаци п'ятий - сімдесятий вважати відповідно абзацами шостим - сімдесят першим}

- **безпечна дистанція** — відстань до транспортного засобу, що рухається попереду по тій самій смузі, яка у разі його раптового гальмування або зупинки дасть можливість водієві транспортного засобу, що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневру;

- **безпечний інтервал** — відстань між боковими частинами транспортних засобів, що рухаються, або між ними та іншими об'єктами, за якої гарантована безпека дорожнього руху;

- **безпечна швидкість** — швидкість, за якої водій має змогу безпечно керувати транспортним засобом та контролювати його рух у конкретних дорожніх умовах;

- **буксирування** — переміщення одним транспортним засобом іншого транспортного засобу, яке не належить до експлуатації транспортних составів на жорсткому чи гнучкому зчепленні або способом часткового навантаження на платформу чи на спеціальне опорне пристосування;

- **вантажний автомобіль** — автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів;

- **велосипед** — транспортний засіб, крім інвалідних колясок, що приводиться в рух мускульною силою людини, яка знаходиться на ньому;

- **велосипедист** — особа, яка керує велосипедом;

{Пункт 1.10 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **велосипедна доріжка** — виконана в межах дороги чи поза нею доріжка з покриттям, що призначена для руху на велосипедах та мопедах і позначена дорожнім знаком

4.12 (див. **Дорожні знаки**)

- **видимість у напрямку руху** — максимальна відстань, на якій з місця водія можна чітко розпізнати межі елементів дороги та розміщення учасників руху, що дає змогу водієві орієнтуватися під час керування транспортним засобом, зокрема для вибору безпечної швидкості та здійснення безпечного маневру;

- **вимушена зупинка** — припинення руху транспортного засобу через його технічний стан або небезпеку, що створюється вантажем, який перевозиться, станом водія (пасажира) або перешкодою на дорозі;

- **випередження** — рух транспортного засобу із швидкістю, що перевищує швидкість попутного транспортного засобу, що рухається поряд по суміжній смузі;

- **власник транспортного засобу** — фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб та має на це відповідні документи;

- **водій** — особа, яка керує транспортним засобом і має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії. Водієм також є особа, яка навчає керуванню транспортним засобом, перебуваючи безпосередньо в транспортному засобі;

{Абзац двадцять другий пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **габаритно-ваговий контроль** - перевірка габаритних і вагових параметрів транспортного засобу (в тому числі механічного транспортного засобу), причепу і вантажу на предмет відповідності встановленим нормам щодо габаритів (ширина, висота від поверхні дороги, довжина транспортного засобу) та щодо навантаження (фактична маса, осьове навантаження), яка проводиться відповідно до встановленого порядку на стаціонарних або пересувних пунктах габаритно-вагового контролю;

{Пункт 1.10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 879 від 27.06.2007}

- **гальмовий шлях** — відстань, що проходить транспортний засіб під час екстреного гальмування з початку здійснення впливу на орган керування гальмовою системою (педаль, рукоятку) до місця його зупинки;

- **головна дорога** — дорога з покриттям відносно ґрунтової або та, що позначається знаками

1.22 1.23.1 1.23.2 1.23.3 1.23.4 2.3

Наявність на другорядній дорозі покриття безпосередньо перед перехрестям не прирівнює її за значенням до перехрещуваної;

- **дати дорогу** — вимога до учасника дорожнього руху не продовжувати або не відновлювати рух, не здійснювати будь-яких маневрів (за винятком вимоги звільнити займану смугу руху), якщо це може примусити інших учасників дорожнього руху, які мають перевагу, змінити напрямок руху або швидкість;

- **дозволена максимальна маса** — маса спорядженого транспортного засобу з вантажем, водієм і пасажирами, що встановлена технічною характеристикою транспортного засобу як максимально допустима. Дозволена максимальна маса автопоїзда — це сума дозволеної максимально допустимої маси кожного транспортного засобу, що входить до складу автопоїзда;

- **дорожньо-транспортна пригода** — подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки;

- **дорожні роботи** — роботи, пов'язані з будівництвом, реконструкцією, ремонтом чи утриманням автомобільної дороги (вулиці), штучних споруд, споруд дорожнього водовідводу, інженерного облаштування, встановленням (ремонтом, заміною) технічних засобів організації дорожнього руху;

{Пункт 1.10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 395 від 22.04.2009}

- **дорожні умови** — сукупність факторів, що характеризують (з урахуванням пори року, періоду доби, атмосферних явищ, освітленості дороги) видимість у напрямку руху, стан поверхні проїзної частини (чистота, рівність, шорсткість, зчеплення), а також її ширину, величину похилів на спусках і підйомах, віражів і заокруглень, наявність тротуарів або узбіч, засобів організації дорожнього руху та їх стан;

- **дорожня обстановка** — сукупність факторів, що характеризуються дорожніми умовами, наявністю перешкод на певній ділянці дороги, інтенсивністю і рівнем організації дорожнього руху (наявність дорожньої розмітки, дорожніх знаків, дорожнього обладнання, світлофорів та їх стан), які повинен ураховувати водій під час вибору швидкості, смуги руху та прийомів керування транспортним засобом;

- **експлуатація транспортного состава** — транспортування тягачем причепа згідно з інструкцією щодо його використання (відповідність причепа тягачу, наявність страхового з'єднання, єдиної системи сигналізації, освітлення тощо);

- **естакада** — інженерна споруда для руху транспортних засобів та (або) пішоходів, підняття однієї дороги над іншою у місці їх перетину, а також для створення дороги на певній висоті, яка не має з'їздів на іншу дорогу;

- **житлова зона** — дворові території, а також частини населених пунктів, позначені дорожнім знаком

5.31 (див. **Дорожні знаки**)

- **залізничний переїзд** — перехрещення дороги із залізничними коліями на одному рівні;
- **засліплення** — фізіологічний стан водія внаслідок дії світла на його зір, коли водій об'єктивно не має можливості виявити перешкоди чи розпізнати межі елементів дороги на мінімальній відстані;
- **зупинка** — припинення руху транспортного засобу на час до **5** хвилин або більше, якщо це необхідно для посадки (висадки) пасажирів чи завантаження (розвантаження) вантажу, виконання вимог цих Правил (надання переваги в русі, виконання вимог регулювальника, сигналів світлофора тощо);
- **колона пішоходів** — організована група людей, які рухаються по проїзній частині в одному напрямку;
- **колона транспортних засобів** — організована група з трьох і більше транспортних засобів, що разом рухаються в одному напрямку безпосередньо один за одним з постійно увімкненим ближнім світлом фар;
- **край проїзної частини** (для нерейкових транспортних засобів) — видима умовна чи позначена дорожньою розміткою лінія на проїзній частині в місці її прилягання до узбіччя, тротуару, газону, розділювальної смуги, смуги для руху трамваїв, велосипедної або пішохідної доріжки;
- **крайнє положення на проїзній частині** — положення транспортного засобу на відстані від краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги), яка не дає можливості рухатися попутному транспортному засобу (у тому числі двоколісному) ще ближче до краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги);
- **легковий автомобіль** — автомобіль з кількістю місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;
- **маршрутні транспортні засоби** (транспортні засоби загального користування) — автобуси, мікроавтобуси, тролейбуси, трамваї і таксі, що рухаються за встановленими маршрутами та мають визначені місця на дорозі для посадки (висадки) пасажирів;
- **механічний транспортний засіб** — транспортний засіб, що приводиться в рух з допомогою двигуна. Цей термін поширюється на трактори, самохідні машини і механізми, а також тролейбуси та транспортні засоби з електродвигуном потужністю понад **3** кВт;
- **мікроавтобус** — одноповерховий автобус з кількістю місць для сидіння не більше сімнадцяти з місцем водія включно;
- **міст** — споруда, призначена для руху через річку, яр та інші перешкоди, межами якої є початок і кінець пролітних споруд;

- **мопед** — двоколісний транспортний засіб, що має двигун з робочим об'ємом до **50** куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

  {Абзац сорок сьомий пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **мотоцикл** — двоколісний механічний транспортний засіб з боковим причепом або без нього, що має двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше. До мотоциклів прирівнюються моторолери, мотоколяски, триколісні та інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує **400** кг;

- **населений пункт** — забудована територія, в'їзди на яку і виїзди з якої позначаються дорожніми знаками **5.46**, **5.47**, **5.48**

-

- **небезпека для руху** — зміна дорожньої обстановки (у тому числі поява рухомого об'єкта, який наближається до смуги руху транспортного засобу чи перетинає її) або технічного стану транспортного засобу, яка загрожує безпеці дорожнього руху і змушує водія негайно зменшити швидкість або зупинитися. Окремим випадком небезпеки для руху є рух у межах смуги транспортного засобу іншого транспортного засобу назустріч загальному потоку;

- **недостатня видимість** — видимість дороги в напрямку руху менше **300** м у сутінках, в умовах туману, дощу, снігопаду тощо;

- **обгін** — випередження одного або кількох транспортних засобів, пов'язане з виїздом на смугу зустрічного руху;

- **обмежена оглядовість** — видимість дороги в напрямку руху, яка обмежена геометричними параметрами дороги, придорожніми інженерними спорудами, насадженнями та іншими об'єктами, а також транспортними засобами;

- **оглядовість** — об'єктивна можливість бачити дорожню обстановку з місця водія;

- **пасажир** — особа, яка користується транспортним засобом і знаходиться в ньому, але не причетна до керування ним;

- **перевага** — право на першочерговий рух стосовно інших учасників дорожнього руху;

- **перевезення організованих груп дітей** - одночасне перевезення десяти і більше дітей з керівником, відповідальним за їх супроводження під час поїздки (на групу з тридцяти і більше дітей призначається додатково медичний працівник)

  {пункт 1.10 доповнено новим абзацом п'ятдесят першим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876, у зв'язку з цим абзаци п'ятдесят перший - сімдесят перший вважати відповідно абзацами п'ятдесят другим - сімдесят другим}

- **перешкода для руху** — нерухомий об'єкт у межах смуги руху транспортного засобу або об'єкт, що рухається попутно в межах цієї смуги (за винятком транспортного засобу, що рухається назустріч загальному потоку транспортних засобів) і змушує водія маневрувати або зменшувати швидкість аж до зупинки транспортного засобу;

- **перехрестя** — місце перехрещення, прилягання або розгалуження доріг на одному рівні, межею якого є уявні лінії між початком заокруглень країв проїзної частини кожної з доріг. Не вважається перехрестям місце прилягання до дороги виїзду з прилеглої території;

- **пішохід** — особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску;

- **пішохідний перехід** — ділянка проїзної частини або інженерна споруда, призначена для руху пішоходів через дорогу. Пішохідні переходи позначаються дорожніми знаками

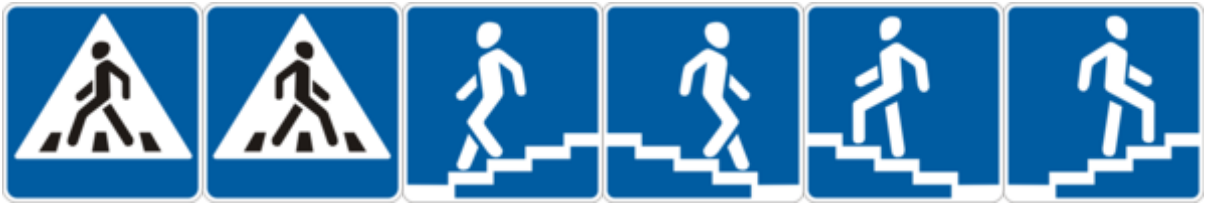

5.35.1 - 5.37 (див. **Дорожні знаки**)

дорожньою розміткою

1.14.1

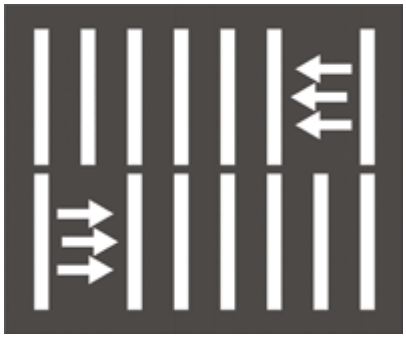

1.14.2

1.14.3 (див. **Дорожня розмітка**)

пішохідними світлофорами

За відсутності дорожньої розмітки межі пішохідного переходу визначаються відстанню між дорожніми знаками або пішохідними світлофорами, а на перехресті за відсутності пішохідних світлофорів, дорожніх знаків та розмітки — шириною тротуарів чи узбіч.

Регульованим вважається пішохідний перехід, рух по якому регулюється світлофором чи регулювальником, нерегульованим — пішохідний перехід, на якому немає регулювальника, світлофори відсутні або вимкнені чи працюють у режимі миготіння жовтого сигналу;

- **пішохідна доріжка** — доріжка з покриттям, призначена для руху пішоходів, виконана в межах дороги чи поза нею і позначена знаком

4.13 (див. **Дорожні знаки**)

- **прилегла територія** — територія, що прилягає до краю проїзної частини та не призначена для наскрізного проїзду, а лише для в'їзду до дворів, на стоянки, автозаправні станції, будівельні майданчики тощо або виїзду з них;
- **причіп** — транспортний засіб, призначений для руху тільки в з'єднанні з іншим транспортним засобом. До цього виду транспортних засобів належать також напівпричепи і причепи-розпуски;
- **проїзна частина** — елемент дороги, призначений для руху нерейкових транспортних засобів. Дорога може мати декілька проїзних частин, межами яких є розділювальні смуги;
- **регулювальник** — працівник міліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху, дорожньо-експлуатаційної служби, черговий на залізничному переїзді, поромній переправі, які мають відповідне посвідчення та екіпіровку (формений одяг або розпізнавальний знак, нарукавна пов'язка, жезл, диск з червоним сигналом чи світлоповертачем, червоний ліхтар або прапорець) і регулюють дорожній рух;
- **рейковий транспортний засіб** — трамвай та платформи із спеціальним обладнанням, що рухаються трамвайними коліями. Усі інші транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі, вважаються нерейковими;
- **розділювальна смуга** — виділений конструктивно або за допомогою суцільних ліній дорожньої розмітки

1.1

1.2 (див. **Дорожня розмітка**)

елемент автомобільної дороги, який розділяє суміжні проїзні частини. Розділювальна смуга не призначена для руху або стоянки транспортних засобів. За наявності на розділювальній смузі тротуару по ньому дозволяється рух пішоходів;

- **смуга руху** — поздовжня смуга на проїзній частині завширшки щонайменше **2,75** м, що позначена або не позначена дорожньою розміткою і призначена для руху нерейкових транспортних засобів;

- **стоянка** — припинення руху транспортного засобу на час, більший ніж **5** хвилин, з причин, не пов'язаних з необхідністю виконання вимог цих Правил, посадкою (висадкою) пасажирів, завантаженням (розвантаженням) вантажу;

- **темна пора доби** — частина доби від закінчення вечірніх (**30** хв. після заходу сонця) до початку ранкових сутінків (**30** хв. до сходу сонця);

- **транспортний засіб** — пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також встановленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів;

- **трамвайна колія** — елемент дороги, призначений для руху рейкових транспортних засобів, який обмежується по ширині спеціально виділеним вимощенням трамвайної лінії або дорожньою розміткою. По трамвайній колії допускається рух нерейкових транспортних засобів відповідно до **розділу 11** цих Правил;

- **тротуар** — елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном;

- **узбіччя** — виділений конструктивно або суцільною лінією дорожньої розмітки елемент автомобільної дороги, який прилягає безпосередньо до зовнішнього краю проїзної частини, розташований з нею на одному рівні та не призначений для руху транспортних засобів, крім випадків, передбачених цими Правилами. Узбіччя може використовуватися для зупинки і стоянки транспортних засобів, руху пішоходів, мопедів, велосипедів (за відсутності тротуарів, пішохідних, велосипедних доріжок або у разі неможливості пересуватися по них), гужових возів (саней);

- **учасник дорожнього руху** — особа, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин;

- **шляхопровід** — інженерна споруда мостового типу над іншою дорогою (залізницею) в місці їх перетину, що забезпечує рух по ній на різних рівнях та дає можливість з'їзду на іншу дорогу.

2. Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

- **а**) посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

  { Підпункт «а» пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 620 (620-2011-п) від 09.06.2011; в редакції Постанови КМ N 1029(1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **б**) реєстраційний документ на транспортний засіб (для транспортних засобів Збройних Сил — технічний талон);

  {Підпункт «б» пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009; в редакції Постанови КМ N 1029(1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **в**) у разі встановлення на транспортних засобах проблискових маячків і (або) спеціальних звукових сигнальних пристроїв — дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС, у разі розміщення реклами, — погодження, що видається підрозділами Державтоінспекції МВС;

- **г**) на маршрутних транспортних засобах - схему маршруту та розклад руху; на великовагових і великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, - документацію відповідно до вимог спеціальних правил;
  {Підпункт «г» пункту 2.1 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634; в редакції Постанови КМ N 1029(1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **ґ**) поліс (сертифікат) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Водії, які відповідно до законодавства звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтвердні документи (посвідчення).

  {Підпункт «ґ» у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 06.01.05 р. № 16}

- **2.2**. Власник транспортного засобу, а також особа, яка використовує такий транспортний засіб на законних підставах, можуть передавати керування транспортним засобом іншій особі, що має при собі посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії.
  Власник транспортного засобу може передавати такий засіб у користування іншій особі, що має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, передавши їй реєстраційний документ на цей транспортний засіб.

  {Пункт 2.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009; в редакції Постанови КМ N 1029(1029-2011-п) від 26.09.2011}

2.3. Для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний:

- **а**) перед виїздом перевірити і забезпечити технічно справний стан і комплектність транспортного засобу, правильність розміщення та кріплення вантажу;

- **б**) бути уважним, стежити за дорожньою обстановкою, відповідно реагувати на її зміну, стежити за правильністю розміщення та кріплення вантажу, технічним станом транспортного засобу і не відволікатися від керування цим засобом у дорозі;

- **в**) на автомобілях, обладнаних засобами пасивної безпеки (підголовники, ремені безпеки), користуватися ними і не перевозити пасажирів, не пристебнутих ременями безпеки. Дозволяється не пристібатися особі, яка навчає водінню, якщо за кермом учень, а в населених пунктах, крім того, водіям-інвалідам, водіям і пасажирам оперативних та спеціальних транспортних засобів і таксі;

- **г**) під час руху на мотоциклі і мопеді бути в застебнутому мотошоломі і не перевозити пасажирів без застебнутих мотошоломів.

  {Підпункт «г» пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **ґ**) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

  {Пункт 2.3 доповнено підпунктом «ґ» згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007}

- **д**) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;

  {Пункт 2.3 доповнено підпунктом «д» згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007}

- **е**) повідомляти дорожньо-експлуатаційним організаціям або Державтоінспекції про виявлені факти створення перешкод для дорожнього руху;

  {Пункт 2.3 доповнено підпунктом «е» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

- **є**) не вчиняти дій, внаслідок яких може бути пошкоджено автомобільні дороги та їх складові, а також завдано шкоди користувачам.

  {Пункт 2.3 доповнено підпунктом «є» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

2.4. На вимогу працівника міліції водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

- **а**) пред'явити для перевірки документи, зазначені в **пункті 2.1**;

  {Підпункт «а» пункту 2.4 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **б**) дати можливість перевірити номери агрегатів і комплектність транспортного засобу;

  {Підпункт «б» пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 395 від 22.04.2009 }

- **в**) дати можливість оглянути транспортний засіб відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав, у тому числі провести з використанням спеціальних пристроїв (приладів) перевірку технічного стану транспортних засобів, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому технічному контролю.

  {Підпункт «в» пункту 2.4 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

2.4-1. У місці здійснення габаритно-вагового контролю на вимогу працівника пункту габаритно-вагового контролю або працівника МВС водій вантажного автомобіля (в тому числі механічного транспортного засобу) повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

- **а**) передати для перевірки документи, зазначені в підпунктах «**а**», «**б**» і «**г**» **пункту 2.1** цих Правил;

- **б**) надати транспортний засіб та причіп (за наявності) для вагового та/або габаритного контролю відповідно до встановленої процедури.

{Правила доповнено пунктом 2.4-1 згідно з Постановою КМ N 879 від 27.06.2007}

2.4-2. У разі виявлення під час здійснення габаритно-вагового контролю невідповідності фактичних вагових та/або габаритних параметрів установленим нормам і правилам рух такого транспортного засобу та/або причепу забороняється до отримання в установленому порядку дозволу на проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, про що складається відповідний акт.

{Правила доповнено пунктом 2.4-2 згідно з Постановою КМ N 879 від 27.06.2007}

2.5. Водій повинен на вимогу працівника міліції пройти в установленому порядку медичний огляд для визначення стану алкогольного сп'яніння, впливу наркотичних чи токсичних речовин.

2.6. За рішенням уповноваженої на те посадової особи Державтоінспекції, за наявності на те підстав, водій зобов'язаний пройти позачерговий медичний огляд з метою визначення здатності безпечно керувати транспортним засобом і перевірку знання цих Правил та навичок водіння.

2.7. Водій, крім водіїв транспортних засобів дипломатичних та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, оперативних і спеціальних транспортних засобів, повинен надавати транспортний засіб:

- **а**) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;
- **б**) працівникам міліції для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із переслідуванням правопорушників, доставкою їх у міліцію, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів.

Примітки:

- 1. Для транспортування пошкоджених транспортних засобів залучаються лише вантажні автомобілі.
- 2. Особа, яка скористалася транспортним засобом, повинна видати довідку із зазначенням пройденої відстані, тривалості поїздки, свого прізвища, посади, номера посвідчення, повного найменування свого підрозділу чи організації.

{Примітка 2 до підпункту «б» пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

2.8. Водій-інвалід, що керує мотоколяскою або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком

«Інвалід»

може відступати від вимог дорожніх знаків

3.1, **3.2**, **3.35** - **3.38**

а також знака

3.34 за наявності під ним таблички **7.18** (див. **Дорожні знаки**)

2.9. Водієві забороняється:

- **а**) керувати транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння або перебуваючи під впливом наркотичних чи токсичних речовин;
- **б**) керувати транспортним засобом у хворобливому стані, у стані стомлення, а також перебуваючи під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;
- **в**) керувати транспортним засобом, не зареєстрованим у Державтоінспекції, без номерного знака або з номерним знаком, що:
    - не належить цьому засобу;
    - не відповідає вимогам стандартів;
    - закріплений не в установленому для цього місці;
    - закритий іншими предметами чи забруднений, що не дає змоги чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 м;
    - неосвітлений (у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості) чи перевернутий;

  {Підпункт «в» пункту 2.9 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **г**) передавати керування транспортним засобом особам, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин, у хворобливому стані, у стані стомлення або під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;
- **ґ**) передавати керування транспортним засобом особам, які не мають при собі посвідчення на право керування ним, якщо це не стосується навчання водінню відповідно до вимог **розділу 24** цих Правил;
- **д**) під час руху транспортного засобу користуватися засобами зв'язку, тримаючи їх у руці (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання).

2.10. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

- **а**) негайно зупинити транспортний засіб і залишатися на місці пригоди;
- **б**) увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог **пункту 9.10** цих Правил;
- **в**) не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають причетність до пригоди;
- **г**) вжити можливих заходів для надання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу;
- **ґ**) у разі неможливості виконати дії, перелічені в підпункті «**г**» пункту **2.10** цих Правил, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди;
- **д**) повідомити про дорожньо-транспортну пригоду орган чи підрозділ міліції, записати прізвища та адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції;
- **е**) вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огородження їх та організувати об'їзд місця пригоди;
- **є**) до проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки).

2.11. Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган чи підрозділ міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею.

Третіми особами вважаються інші учасники дорожнього руху, які через обставини виявились причетними до дорожньо-транспортної пригоди.

У разі настання дорожньо-транспортної пригоди за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та у разі складення такими водіями спільного повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка. У такому випадку водії згаданих транспортних засобів після складення ними зазначеного в цьому пункті повідомлення звільняються від обов'язків, передбачених підпунктами «д» - «є» пункту 2.10 цих Правил.

{Підпункт 2.11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 538 (538-2005-п) від 30.06.2005; в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

2.12. Власник транспортного засобу має право:

- **а**) довіряти в установленому порядку користування транспортним засобом іншій особі;

  {Підпункт «а» пункту 2.12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

- **б**) на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та органу охорони здоров'я згідно з **пунктом 2.7** цих Правил;

- **в**) на відшкодування збитків, завданих унаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки дорожнього руху.

- **г**) на безпечні та зручні умови для руху;

  {Пункт 2.12 доповнено підпунктом «г» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

- **ґ**) запитувати оперативну інформацію про дорожні умови та напрямки руху.

  {Пункт 2.12 доповнено підпунктом «ґ» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

2.13. Право на керування транспортними засобами особам може бути надано:

- мототранспортними засобами і мотоколясками (категорії А1, А) - з **16**-річного віку;

- автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії В1, В, С1, С), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, - з **18**-річного віку;

- автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії ВЕ, С1Е, СЕ), а також тими, що призначені для перевезення , великовагових і небезпечних вантажів, - з **19**-річного віку;

- автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1E, DE, T) - з **21**-річного віку.

Транспортні засоби належать до таких категорій:

- **А1** - мопеди, моторолери та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

- **А** - мотоцикли та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше або електродвигун потужністю 4 кВт і більше;

- **В1** - квадро- і трицикли, мотоцикли з боковим причепом, мотоколяски та інші триколісні (чотириколісні) мототранспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кілограмів;

- **В** - автомобілі, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кілограмів (7700 фунтів), а кількість сидячих місць, крім сидіння водія, - восьми, состав транспортних засобів з тягачем категорії В та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

- **С1** - призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких становить від 3500 до 7500 кілограмів (від 7700 до 16500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії С1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

- **C** - призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких перевищує 7500 кілограмів (16500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії C та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;
- **D1** - призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, не перевищує 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;
- **D** - призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, більше 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;
- **BE, C1E, CE, D1E, DE** - состави транспортних засобів з тягачем категорії B, C1, C, D1 або D та причепом, повна маса якого перевищує 750 кілограмів;
- **T** - трамваї та тролейбуси.

{Пункт 2.13 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

2.14. Водій має право:

- **а**) керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі дорогами, вулицями чи іншими місцями, де їх рух не заборонено, в установленому порядку відповідно до вимог цих Правил;
- **б**)

{ Підпункт "б" пункту 2.14 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **в**) знати причину зупинки, перевірки та огляду транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її прізвище і посаду;
- **г**) вимагати від особи, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом та зупинила транспортний засіб, пред'явлення посвідчення її особи;
- **ґ**) отримувати необхідну допомогу від посадових осіб та організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху;
- **д**) оскаржити дії працівника міліції в разі порушення ним законодавства;
- **е**) відступати від вимог законодавства в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян.

3. Рух транспортних засобів із спеціальними сигналами

3.1. Водії оперативних транспортних засобів, виконуючи невідкладне службове завдання, можуть відступати від вимог **розділів 8** (крім сигналів регулювальника), **10** — **18**, **26**, **27** та **пункту 28.1** цих Правил за умови увімкнення проблискового маячка синього або червоного кольору і спеціального звукового сигналу та забезпечення безпеки дорожнього руху. За відсутності необхідності додаткового привертання уваги учасників дорожнього руху спеціальний звуковий сигнал може бути вимкнений.

3.2. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим синім проблисковим маячком та (або) спеціальним звуковим сигналом водії інших транспортних засобів, які можуть створювати йому перешкоду для руху, зобов'язані дати йому дорогу і забезпечити безперешкодний проїзд зазначеного транспортного засобу (і супроводжуваних ним транспортних засобів).

На транспортних засобах, які рухаються в супроводжуваній колоні, повинне бути ввімкнено ближнє світло фар.

Якщо на такому транспортному засобі увімкнено проблискові маячки синього і червоного або лише червоного кольору, водії інших транспортних засобів зобов'язані зупинитися біля правого краю проїзної частини (на правому узбіччі). На дорозі з розділювальною смугою цю вимогу зобов'язані виконати водії транспортних засобів, що рухаються в попутному напрямку.

3.3. Якщо під час супроводження колони транспортних засобів на транспортному засобі, що рухається попереду колони, увімкнено проблискові маячки синього і червоного або лише червоного кольору, колону повинен замикати транспортний засіб з увімкненим зеленим або синім і зеленим проблисковими маячками, після проїзду якого скасовуються обмеження на рух інших транспортних засобів.

3.4. Забороняється здійснювати обгін і випередження транспортних засобів з увімкненими проблисковими маячками синього і червоного або лише червоного кольору та зеленого або синього і зеленого кольору і супроводжуваних ними транспортних засобів (колони), а також рухатися по суміжних смугах із швидкістю колони або займати місце в колоні.

3.5. Наближаючись до нерухомого транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком синього кольору та спеціальним звуковим сигналом (або без увімкненого спеціального звукового сигналу), що стоїть на узбіччі (біля проїзної частини) або на проїзній частині, водій повинен знизити швидкість до 40 км/год та в разі подання регулювальником відповідного сигналу зупинитися. Продовжувати рух можна лише з дозволу регулювальника.

{ Пункт 3.5 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

3.6. Увімкнення проблискового маячка оранжевого кольору на механічних транспортних засобах дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі, на великогабаритних та великовагових транспортних засобах не дає їм переваги в русі, а служить для привернення уваги та попередження про небезпеку. При цьому водіям транспортних засобів дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі дозволяється відступати від вимог дорожніх знаків (крім знаків пріоритету та знаків

3.21, **3.22**, **3.23** (див. **Дорожні знаки**)

дорожньої розмітки, а також **пунктів 11.2, 11.5 — 11.10, 11.12, 11.13**, підпунктів «**б**», «**в**», «**ґ**» **пункту 26.2** цих Правил за умови забезпечення безпеки дорожнього руху. Водії інших транспортних засобів не повинні перешкоджати їхній роботі.

{пункт 3.6 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634}

4. Обов'язки і права пішоходів

4.1. Пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку.

Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись правого боку і не утруднюючи рух на велосипедах і мопедах, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому — по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів. При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

4.2. Пішоходи, які переносять громіздкі предмети, або особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, велосипед чи мопед, везуть санки, візок тощо, якщо їх рух тротуарами, пішохідними чи велосипедними доріжками або узбіччями створює перешкоди для інших учасників руху, можуть рухатися по краю проїзної частини в один ряд.

4.3. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, повинні йти назустріч руху транспортних засобів.

Особи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, мопед або велосипед, повинні пересуватися в напрямку руху транспортних засобів.

4.4. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні виділити себе, а за можливості мати на зовнішньому одязі світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

{пункт 4.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

4.5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більш як по чотири особи в ряду за умови, що колона не займає більше половини ширини проїзної частини одного напрямку руху. Попереду і позаду колони на відстані 10 - 15 м з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості — із засвіченими ліхтарями: спереду — білого кольору, позаду — червоного.

4.6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає — по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки у світлу пору доби і лише в супроводі дорослих.

4.7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності — на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч.

4.8. Якщо в зоні видимості немає переходу або перехрестя, а дорога має не більше трьох смуг руху для обох його напрямків, дозволяється переходити її під прямим кутом до краю проїзної частини в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки, і лише після того, як пішохід упевниться у відсутності небезпеки.

4.9. У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

У таких місцях пішоходи, які не встигли закінчити перехід проїзної частини дороги одного напрямку, повинні перебувати на острівці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, а у разі їх відсутності — на середині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора чи регулювальника та переконаються в безпеці подальшого руху.

4.10. Перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи повинні впевнитись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

4.11. Чекати транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, — на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

4.12. На трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, пішоходам дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая.

Після висадки з трамвая необхідно залишити проїзну частину не затримуючись.

4.13. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

4.14. Пішоходам забороняється:

- **а**) виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;
- **б**) раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;
- **в**) допускати самостійний, без нагляду дорослих, вихід дітей дошкільного віку на проїзну частину;
- **г**) переходити проїзну частину поза пішохідним переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях, де встановлено огородження;
- **ґ**) затримуватися і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху;
- **д**) рухатися по автомагістралі чи дорозі для автомобілів, за винятком пішохідних доріжок, місць стоянки і відпочинку.

4.15. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він повинен подати можливу допомогу потерпілим, записати прізвища та адреси очевидців, повідомити орган чи підрозділ міліції про пригоду, необхідні дані про себе і перебувати на місці до прибуття працівників міліції.

4.16. Пішохід має право:

- **а**) на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними нерегульованими пішохідними переходами, а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора;
- **б**) вимагати від органів виконавчої влади, власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху.

5. Обов'язки і права пасажирів

5.1. Посадку (висадку) дозволяється здійснювати пасажирам після зупинки транспортного засобу лише з посадкового майданчика, а в разі відсутності такого майданчика — з тротуару чи узбіччя, а якщо це неможливо, то з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це буде безпечно та не створить перешкод іншим учасникам руху.

5.2. Пасажири, користуючись транспортним засобом, повинні:

- **а**) сидіти або стояти (якщо це передбачено конструкцією транспортного засобу) в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування;
- **б**) під час пересування на транспортному засобі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутими, а на мотоциклі і мопеді — в застебнутому мотошоломі.

  { Підпункт «б» пункту 5.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **в**) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

  {Пункт 5.2 доповнено підпунктом «в» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

- **г**) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху.

  {Пункт 5.2 доповнено підпунктом «г» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007}

5.3. Пасажирам забороняється:

- **а**) під час руху відвертати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому;
- **б**) відчиняти двері транспортного засобу, не переконавшись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика, краю проїзної частини чи на узбіччі;
- **в**) перешкоджати зачиненню дверей та використовувати для їзди підніжки і виступи транспортних засобів;
- **г**) під час руху стояти в кузові вантажного автомобіля, сидіти на бортах або в не обладнаному для сидіння місці.

5.4. У разі дорожньо-транспортної пригоди пасажир причетного до пригоди транспортного засобу повинен подати можливу допомогу потерпілим, повідомити про пригоду орган чи підрозділ міліції і перебувати на місці до прибуття працівників міліції.

5.5. Пасажир під час користування транспортним засобом має право на:

- **а**) безпечне перевезення себе і багажу;
- **б**) відшкодування завданих збитків;
- **в**) отримання своєчасної і точної інформації про умови і порядок руху.

6. Вимоги до велосипедистів

6.1. Рухатися по дорозі на велосипедах дозволяється особам, які досягли 14-річного віку.

Для водіїв мопедів і велосипедів місцевими органами виконавчої влади може бути встановлена картка, в яку заноситься інформація про водія і яку водії мопедів чи велосипедів у такому разі повинні мати при собі.

6.2. Велосипедист має право керувати велосипедом, який обладнаний звуковим сигналом та світлоповертачами: спереду - білого кольору, по боках - оранжевого, позаду - червоного. Для руху в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на велосипеді повинен бути встановлений та увімкнений ліхтар (фара).

6.3.Велосипедисти, рухаючись групами, повинні їхати один за одним, щоб не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

Колона велосипедистів, що рухається по проїзній частині, повинна бути розділена на групи (до 10 велосипедистів у групі) з дистанцією руху між групами 80-100 м.

6.4. Велосипедист може перевозити лише такі вантажі, які не заважають керувати велосипедом і не створюють перешкод іншим учасникам дорожнього руху.

6.5. Якщо велосипедна доріжка перетинає дорогу поза перехрестям, велосипедисти зобов'язані дати дорогу іншим транспортним засобам, що рухаються по дорозі.

6.6. Велосипедисту забороняється:

- **а**) керувати велосипедом з несправним гальмом, звуковим сигналом, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості - з вимкненим ліхтарем (фарою) чи без світлоповертачів;
- **б**) рухатися по автомагістралях і дорогах для автомобілів, а також по проїзній частині, коли поряд облаштовано велосипедну доріжку;
- **в**) рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках (крім дітей до 7 років на дитячих велосипедах під наглядом дорослих);
- **г**) під час руху триматися за інший транспортний засіб;

- **ґ**) їздити, не тримаючись за руль, та знімати ноги з педалей (підніжок);
- **д**) перевозити пасажирів на велосипеді (за винятком дітей до 7 років, які перевозяться на додатковому сидінні, обладнаному надійно закріпленими підніжками);
- **е**) буксирувати велосипеди;
- **є**) буксирувати причеп, не передбачений для експлуатації з велосипедом.

6.7. Велосипедисти повинні виконувати вимоги цих Правил, що стосуються водіїв або пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

{ Розділ 6 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

7. Вимоги до осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин

7.1. Керувати гужовим транспортом та переганяти тварин по дорозі дозволяється особам, не молодшим **14**-річного віку.

7.2. Гужовий віз (сани) повинен бути обладнаний світлоповертачами: спереду білого кольору, ззаду — червоного.

7.3. Для руху в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості на гужовому транспорті необхідно увімкнути ліхтарі: спереду — білого кольору, ззаду — червоного кольору, що встановлюються з лівого боку воза (саней).

7.4. У разі виїзду на дорогу з прилеглої території або з другорядної дороги в місцях з обмеженою оглядовістю водій воза (саней) повинен вести тварину за вуздечку, повід.

7.5. Перевозити людей гужовим транспортом дозволяється за наявності умов, які б виключали можливість перебування пасажирів за боковими та заднім габаритами транспортного засобу.

7.6. Переганяти стадо тварин по дорозі дозволяється лише у світлу пору доби, при цьому залучається така кількість погоничів, щоб можна було направляти тварин якомога ближче до правого краю дороги і не створювати небезпеку та перешкод іншим учасникам дорожнього руху.

7.7. Особам, що керують гужовим транспортом, і погоничам тварин забороняється:

- **а**) рухатися по автомобільних дорогах державного значення (за можливості рухатися автомобільними дорогами місцевого значення);
    - *{підпункт «а» пункту 7.7 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}*
- **б**) використовувати вози, не обладнані світлоповертачами, без ліхтарів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;
- **в**) залишати на смузі відведення дороги тварин без нагляду та випасати їх;
- **г**) вести тварин по дорогах з удосконаленим покриттям, якщо поруч є інші дороги;
- **ґ**) переганяти тварин по дорогах у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;

- **д**) переганяти тварин через залізничні колії і дороги з удосконаленим покриттям поза спеціально відведеними місцями.

7.8. Особи, які керують гужовим транспортом, і погоничі тварин зобов'язані виконувати вимоги інших пунктів цих Правил, що стосуються водіїв і пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

8. Регулювання дорожнього руху

8.1. Регулювання дорожнього руху здійснюється за допомогою дорожніх знаків, дорожньої розмітки, дорожнього обладнання, світлофорів, а також регулювальниками.

8.2. Дорожні знаки можуть бути постійними, тимчасовими та із змінною інформацією. Тимчасові дорожні знаки розміщуються на переносних пристроях, дорожньому обладнанні або закріплюються на щиті з фоном жовтого кольору і мають перевагу перед постійними дорожніми знаками та дорожньою розміткою.

{пункт 8.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

8.3. Сигнали регулювальника мають перевагу перед сигналами світлофорів та вимогами дорожніх знаків пріоритету і є обов'язковими для виконання.

Сигнали світлофорів, крім жовтого миготливого, мають перевагу перед дорожніми знаками пріоритету.

Водії та пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки.

8.4. **Дорожні знаки** (додаток 1) поділяються на групи:

- **а**) попереджувальні знаки. Інформують водіїв про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки. Під час руху по цій ділянці необхідно вжити заходів для безпечного проїзду;
- **б**) знаки пріоритету. Встановлюють черговість проїзду перехресть, перехрещень проїзних частин або вузьких ділянок дороги;
- **в**) заборонні знаки. Запроваджують або скасовують певні обмеження в русі;
- **г**) наказові знаки. Показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників рух по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження;
- **ґ**) інформаційно-вказівні знаки. Запроваджують або скасовують певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об'єктів, територій, де діють спеціальні правила;
- **д**) знаки сервісу. Інформують учасників дорожнього руху про розташування об'єктів обслуговування;
- **е**) таблички до дорожніх знаків. Уточнюють або обмежують дію знаків, разом з якими вони встановлені.

8.5. **Дорожня розмітка** (додаток 2) поділяється на горизонтальну та вертикальну і використовується окремо або разом з дорожніми знаками, вимоги яких вона підкреслює або уточнює.

8.5.1. Горизонтальна дорожня розмітка встановлює певний режим і порядок руху. Наноситься на проїзній частині або по верху бордюру у вигляді ліній, стрілок, написів, символів тощо фарбою чи іншими матеріалами відповідного кольору згідно з пунктом 1 **розділу 34** цих Правил.

8.5.2. Вертикальна розмітка у вигляді смуг білого і чорного кольору на дорожніх спорудах та елементах обладнання доріг призначена для зорового орієнтування.

8.6. Дорожнє обладнання застосовується як допоміжний засіб регулювання дорожнього руху.

До нього належать:

- **а**) огородження і світлове сигнальне обладнання в місцях будівництва, реконструкції та ремонту доріг;
- **б**) попереджувальні світлові круглі тумби, що встановлюються на розділювальних смугах або острівцях безпеки;
- **в**) напрямні стовпчики, що призначені для забезпечення видимості зовнішнього краю узбіч і небезпечних перешкод в умовах недостатньої видимості. Позначаються вертикальною розміткою і повинні бути обладнані світлоповертачами: праворуч — червоного кольору, ліворуч — білого;
- **г**) опуклі дзеркала для розширення оглядовості водіям транспортних засобів, які проїжджають перехрестя чи інше небезпечне місце з недостатньою оглядовістю;
- **ґ**) дорожні огородження на мостах, шляхопроводах, естакадах, насипах та інших небезпечних ділянках доріг;
- **д**) пішохідні огородження в небезпечних для переходу проїзної частини місцях;
- **е**) вставки розмічувальні дорожні для поліпшення зорового орієнтування водіїв на проїзній частині;
- **є**) пристрої примусового зниження швидкості транспортних засобів;
- **ж**) шумові смуги для підвищення уваги учасників дорожнього руху на небезпечних ділянках доріг.

{пункт 8.6 доповнено підпунктами «е-ж» згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

8.7. **Світлофори** (додаток 3) призначені для регулювання руху транспортних засобів і пішоходів, мають світлові сигнали зеленого, жовтого, червоного і біло-місячного кольорів, які розташовані вертикально чи горизонтально. Сигнали світлофора можуть бути з нанесеною суцільною чи контурною стрілкою (стрілками), із силуетом пішохода, Х-подібні.

На рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів може встановлюватися табличка білого кольору із нанесеною на ній стрілкою зеленого кольору.

8.7.1. У світлофорах з вертикальним розташуванням сигналів

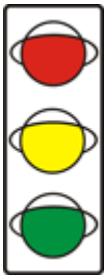

сигнал червоного кольору — зверху, зеленого — знизу, а з горизонтальним:

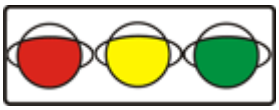

червоного — ліворуч, зеленого — праворуч.

{пункт 8.7 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

8.7.2. Світлофори з вертикальним розташуванням сигналів

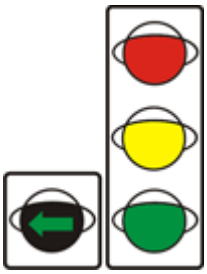

можуть мати одну або дві додаткові секції з сигналами у вигляді зеленої стрілки (стрілок), що розташовуються на рівні сигналу зеленого кольору.

8.7.3. Сигнали світлофора мають такі значення:

- **а**) зелений дозволяє рух;
- **б**) зелений у вигляді стрілки (стрілок) на чорному фоні дозволяє рух у зазначеному напрямку (напрямках). Таке саме значення має сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій секції світлофора. Сигнал у вигляді стрілки, що дозволяє поворот ліворуч, дозволяє й розворот, якщо він не заборонений дорожніми знаками.

  Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції, увімкнений разом із зеленим сигналом світлофора, інформує водія про те, що він має перевагу в зазначеному стрілкою (стрілками) напрямку (напрямках) руху перед транспортними засобами, що рухаються з інших напрямків;
- **в**) зелений миготливий дозволяє рух, але інформує про те, що незабаром буде ввімкнено сигнал, який забороняє рух.
  Для інформування водіїв про час (у секундах), що залишився до кінця горіння сигналу зеленого кольору, можуть застосовуватися цифрові табло;

- **г**) чорна контурна стрілка (стрілки), нанесена на основний зелений сигнал, інформує водіїв про наявність додаткової секції світлофора і вказує інші дозволені напрямки руху ніж сигнал додаткової секції;
- **ґ**) жовтий забороняє рух і попереджає про наступну зміну сигналів;
- **д**) жовтий миготливий сигнал або два жовтих миготливих сигнали дозволяють рух і інформують про наявність небезпечного нерегульованого перехрестя або пішохідного переходу;
- **е**) червоний сигнал, у тому числі миготливий, або два червоних миготливих сигнали забороняють рух.

  Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції разом з жовтим або червоним сигналом світлофора інформує водія про те, що рух дозволяється у вказаному напрямку за умови безперешкодного пропуску транспортних засобів, які рухаються з інших напрямків.

  Стрілка зеленого кольору на табличці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора з вертикальним розташуванням сигналів, дозволяє рух у зазначеному напрямку при увімкненому червоному сигналі світлофора з крайньої правої (лівої) смуги руху за умови надання переваги в русі іншим його учасникам;

  {Підпункт «е» пункту 8.7.3 пункту 8.7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від01.10.2008; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009}

- **є**) поєднання червоного і жовтого сигналів забороняє рух і інформує про наступне вмикання зеленого сигналу;
- **ж**) чорні контурні стрілки на червоному і жовтому сигналах не змінюють значення цих сигналів та інформують про дозволені напрямки руху при зеленому сигналі;
- **з**) вимкнений сигнал додаткової секції забороняє рух у напрямку, вказаному її стрілкою (стрілками).

8.7.4. Для регулювання руху транспортних засобів на вулицях, дорогах або по смугах проїзної частини, напрямок руху на яких може змінюватися на протилежний, застосовуються реверсивні світлофори з червоним Х-подібним сигналом і зеленим сигналом у вигляді стрілки, спрямованої вниз.

Ці сигнали забороняють або дозволяють рух по смузі, над якою вони розташовані.

{абзац перший пункту 8.7.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

Основні сигнали реверсивного світлофора можуть бути доповнені жовтим сигналом у вигляді стрілки, нахиленої по діагоналі вниз праворуч,

увімкнення якого забороняє рух по смузі, позначеній з обох боків дорожньою розміткою

1.9 (див. **Дорожня розмітка**)

і інформує про зміну сигналу реверсивного світлофора та необхідність перестроювання на смугу руху праворуч.

При вимкнених сигналах реверсивного світлофора, що розташований над смугою, позначеною з обох боків дорожньою розміткою **1.9**, в'їзд на цю смугу заборонено.

8.7.5. Для регулювання руху трамваїв

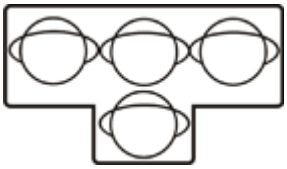

можуть застосовуватися світлофори з чотирма сигналами біло-місячного кольору, розташованими у вигляді літери «Т».

Рух дозволяється лише в разі ввімкнення одночасно нижнього сигналу і одного або кількох верхніх, з яких лівий дозволяє рух ліворуч, середній — прямо, правий — праворуч. Якщо ввімкнено лише три верхні сигнали — рух заборонено.

У разі вимкнення чи несправності трамвайних світлофорів водії трамваїв повинні керуватися вимогами світлофорів із світловими сигналами червоного, жовтого і зеленого кольорів.

8.7.6.

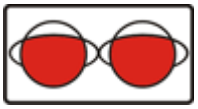

Для регулювання руху на залізничних переїздах використовуються світлофори з двома червоними сигналами або одним біло-місячним і двома червоними, які мають такі значення:

- **а**) миготливі червоні сигнали забороняють рух транспортних засобів через переїзд;
- **б**) миготливий біло-місячний сигнал показує, що сигналізація справна і не забороняє руху транспортних засобів.

На залізничних переїздах одночасно із заборонним сигналом світлофора може бути ввімкнено звуковий сигнал, який додатково інформує учасників дорожнього руху про заборону руху через переїзд.

8.7.7.

Якщо сигнал світлофора має вигляд силуету пішохода, його дія поширюється лише на пішоходів, при цьому зелений сигнал дозволяє рух, червоний — забороняє.

Для сліпих пішоходів може бути ввімкнено звуковий сигнал, який дозволяє рух пішоходів.

8.8. Сигнали регулювальника. Сигналами регулювальника є положення його корпуса, а також жести руками, в тому числі з жезлом або диском з червоним світлоповертачем, які мають такі значення:

- **а**) руки витягнуті в сторони, опущені або права рука зігнута перед грудьми:

  з лівого і правого боків — дозволено рух трамвая прямо, нерейковим транспортним засобам — прямо і праворуч; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною та перед грудьми регулювальника;

  з боку грудей і спини — рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено;
- **б**) права рука витягнута вперед:

  з лівого боку — дозволено рух трамвая ліворуч, нерейковим транспортним засобам — у всіх напрямках; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;

  з боку грудей — усім транспортним засобам дозволено рух лише праворуч;

  з правого боку та спини — рух усіх транспортних засобів заборонено; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;
- **в**) рука піднята вгору:

  рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено в усіх напрямках.

Жезл використовується тільки працівниками підрозділів Державтоінспекції та військової інспекції безпеки дорожнього руху.

Для привертання уваги учасників дорожнього руху використовується сигнал, поданий свистком.

Регулювальник може подавати інші сигнали, зрозумілі водіям і пішоходам.

8.9. Вимога про зупинку транспортного засобу подається працівником міліції:

- **а**) жезлом або рукою, що вказує на цей транспортний засіб;
- **б**) за допомогою увімкненого проблискового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу;
- **в**) за допомогою гучномовного пристрою;
- **г**) за допомогою спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу.

Водій повинен зупинити транспортний засіб у місці, на яке йому буде вказано, з дотриманням правил зупинки.

8.10. У разі подання світлофором (крім реверсивного)

або регулювальником сигналу, що забороняє рух, водії повинні зупинитися перед дорожньою розміткою

1.12 стоп-лінія (див. **Дорожня розмітка**)

дорожнім знаком

5.62 «Місце зупинки» (див. **Дорожні знаки**)

якщо їх немає — не ближче **10** м до найближчої рейки перед залізничним переїздом, перед світлофором, пішохідним переходом, а якщо і вони відсутні та в усіх інших випадках — перед перехрещуваною проїзною частиною, не створюючи перешкод для руху пішоходів.

8.11. Водіям, які в разі ввімкнення жовтого сигналу або підняття регулювальником руки вгору не можуть зупинити транспортний засіб у місці, передбаченому пунктом **8.10** цих Правил, не вдаючись до екстреного гальмування, дозволяється рухатися далі за умови забезпечення безпеки дорожнього руху.

8.12. Забороняється самовільно встановлювати, знімати, пошкоджувати чи закривати дорожні знаки, технічні засоби організації дорожнього руху (втручатись у їх роботу), розташовувати плакати, афіші, рекламні носії та встановлювати пристрої, які можуть бути прийняті за знаки та інші пристрої регулювання дорожнього руху або можуть погіршити їх видимість чи ефективність,

осліпити учасників дорожнього руху, відволікти їхню увагу і поставити під загрозу безпеку дорожнього руху.

9. Попереджувальні сигнали

9.1. Попереджувальними сигналами є:

- **а**) сигнали, що подаються світловими покажчиками повороту або рукою;
- **б**) звукові сигнали;
- **г**) увімкнення ближнього світла фар у світлу пору доби;
- **ґ**) увімкнення аварійної сигналізації, сигналів гальмування, ліхтаря заднього ходу, розпізнавального знака автопоїзда;
- **д**) увімкнення проблискового маячка оранжевого кольору.

9.2. Водій повинен подавати сигнали світловими покажчиками повороту відповідного напрямку:

- **а**) перед початком руху і зупинкою;
- **б**) перед перестроюванням, поворотом або розворотом.

9.3. У разі відсутності або несправності світлових покажчиків повороту сигнали початку руху від правого краю проїзної частини, зупинки зліва, повороту ліворуч, розвороту або перестроювання на смугу руху ліворуч подаються лівою рукою, витягнутою вбік, або правою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору.

Сигнали початку руху від лівого краю проїзної частини, зупинки справа, повороту праворуч, перестроювання на смугу руху праворуч подаються правою рукою, витягнутою вбік, або лівою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору.

У разі відсутності або несправності сигналів гальмування такий сигнал подається лівою або правою рукою, піднятою вгору.

9.4. Подавати сигнал покажчиками повороту або рукою належить завчасно до початку маневру (з урахуванням швидкості руху), але не менш як за **50** — **100** м у населених пунктах і за **150** — **200** м поза ними, і припиняти негайно після його закінчення (подавання сигналу рукою слід закінчити безпосередньо перед початком виконання маневру). Сигнал забороняється подавати, якщо він може бути не зрозумілим для інших учасників руху.

Подавання попереджувального сигналу не дає водієві переваги і не звільняє його від вжиття запобіжних заходів.

9.5. Подавати звукові сигнали у населених пунктах забороняється, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

9.6. Для привертання уваги водія транспортного засобу, який обганяється, можна застосовувати перемикання світла фар, а поза населеними пунктами — і звуковий сигнал.

9.7. Забороняється користуватися дальнім світлом фар як попереджувальним сигналом в умовах, коли це може призвести до засліплення інших водіїв, у тому числі через дзеркало заднього виду.

9.8. Під час руху механічних транспортних засобів у світлу пору доби з метою позначення транспортного засобу, що рухається, ближнє світло фар повинно бути увімкнене:

- **а**) у колоні;
- **б**) на маршрутних транспортних засобах, що рухаються по смузі, позначеній дорожнім знаком

5.8 (див. **Дорожні знаки**)

назустріч загальному потоку транспортних засобів;

- **в**) на автобусах (мікроавтобусах), що здійснюють перевезення організованих груп дітей;
  {підпункт «в» пункту 9.8 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}
- **г**) на великовагових, великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів;

  {підпункт «г» пункту 9.8 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634}
- **ґ**) на транспортному засобі, що буксирує;
- **д**) у тунелях.

В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах можна ввімкнути дальнє світло фар або додатково протитуманні фари за умови, що це не буде засліплювати інших водіїв.

9.9. Аварійна світлова сигналізація повинна бути ввімкнена:

- **а**) у разі вимушеної зупинки на дорозі;
- **б**) у разі зупинки на вимогу працівника міліції або внаслідок засліплення водія світлом фар;

  { Підпункт «б» пункту 9.9 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }
- **в**) на механічному транспортному засобі, що рухається з технічними несправностями, якщо такий рух не заборонено цими Правилами;
- **г**) на механічному транспортному засобі, що буксирується;
- **ґ**) на механічному транспортному засобі, позначеному розпізнавальним знаком

«Діти»

що перевозить організовану групу дітей, під час їх посадки чи висадки;

- **д**) на всіх механічних транспортних засобах колони під час їх зупинки на дорозі;
- **е**) у разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди.

9.10. Разом з увімкненням аварійної світлової сигналізації слід установити

знак аварійної зупинки

або миготливий червоний ліхтар на відстані, що забезпечує безпеку дорожнього руху, але не ближче **20** м до транспортного засобу в населених пунктах і **40** м поза ними, у разі:

- **а**) скоєння дорожньо-транспортної пригоди;
- **б**) вимушеної зупинки в місцях з обмеженою оглядовістю дороги хоча б в одному напрямку менше **100** м.

9.11. Якщо транспортний засіб не обладнано аварійною світловою сигналізацією або вона несправна, треба встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар:

- **а**) ззаду на транспортному засобі, зазначеному в **пункті 9.9** («**в**», «**г**», «**ґ**») цих Правил;
- **б**) з боку гіршої видимості для інших учасників дорожнього руху у випадку, зазначеному в підпункті «**б**» **пункту 9.10** цих Правил.

9.12. Миготливе червоне світло, випромінюване ліхтарем, який застосовується відповідно до вимог **пунктів 9.10** і **9.11** цих Правил, повинно бути добре видно як удень за сонячної погоди, так і в умовах недостатньої видимості.

10. Початок руху та зміна його напрямку

10.1. Перед початком руху, перестроюванням та будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху.

10.2. Виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною чи тротуаром дати дорогу

пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній, а з'їжджаючи з дороги — велосипедистам і пішоходам, напрямок руху яких він перетинає.

10.3. У разі перестроювання водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються в попутному напрямку по тій смузі, на яку він має намір перестроїтися.

За одночасного перестроювання транспортних засобів, що рухаються в одному напрямку, водій, який знаходиться ліворуч, повинен дати дорогу транспортному засобу, що знаходиться праворуч.

10.4. Перед поворотом праворуч, ліворуч або розворотом водій має завчасно зайняти відповідне крайнє положення на проїзній частині, призначеній для руху в цьому напрямку, крім випадків, коли здійснюється поворот у разі в'їзду на перехрестя, де організовано круговий рух, напрямок руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або рух можливий лише в одному напрямку, встановленому конфігурацією проїзної частини, дорожніми знаками чи розміткою.

Водій, що виконує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям з відповідного крайнього положення на проїзній частині даного напрямку, повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам, а при виконанні цих маневрів не з крайнього лівого положення на проїзній частині — і попутним транспортним засобам.

За наявності трамвайної колії посередині проїзної частини водій нерейкового транспортного засобу, що виконує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям, повинен дати дорогу трамваю.

10.5. Поворот необхідно виконувати так, щоб при виїзді з перехрещення проїзних частин транспортний засіб не опинився на смузі зустрічного руху, а у разі повороту праворуч слід рухатися ближче до правого краю проїзної частини, крім випадку виїзду з перехрестя, де організовано круговий рух, де напрямок руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або де рух можливий лише в одному напрямку.

10.6. Якщо транспортний засіб через свої габарити або інші причини не може виконати поворот чи розворот з відповідного крайнього положення, дозволяється відступити від вимог **пункту 10.4** цих Правил, якщо це не суперечить вимогам заборонних чи наказових дорожніх знаків, дорожньої розмітки та не створить небезпеки чи перешкод іншим учасникам руху. У разі потреби, для забезпечення безпеки дорожнього руху, слід звернутися за допомогою до інших осіб.

10.7. Розворот забороняється:

- **а**) на залізничних переїздах;
- **б**) на мостах, шляхопроводах, естакадах і під ними;
- **в**) у тунелях;
- **г**) за видимості дороги менше **100** м хоча б в одному напрямку;
- **ґ**) на пішохідних переходах і ближче **10** м від них з обох боків, крім випадку дозволеного розвороту на перехресті;

- **д**) на автомагістралях, а також на дорогах для автомобілів, за винятком перехресть і місць, позначених дорожніми знаками

5.26 чи **5.27** (див. **Дорожні знаки**)

10.8. Якщо в місці з'їзду з дороги є смуга гальмування, водій, який має намір повернути на іншу дорогу, повинен своєчасно перестроїтися на цю смугу і знижувати швидкість тільки на ній.

Якщо в місці в'їзду на дорогу є смуга розгону, водій має рухатися по ній і вливатися в транспортний потік, даючи дорогу транспортним засобам, що рухаються по цій дорозі.

10.9. Під час руху транспортного засобу заднім ходом водій не повинен створювати небезпеки чи перешкод іншим учасникам руху. Для забезпечення безпеки руху він у разі потреби повинен звернутися за допомогою до інших осіб.

10.10. Забороняється рух транспортних засобів заднім ходом на автомагістралях, дорогах для автомобілів, залізничних переїздах, пішохідних переходах, перехрестях, мостах, шляхопроводах, естакадах, у тунелях, на в'їздах і виїздах з них, а також на ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи недостатньою видимістю.

Дозволяється рух заднім ходом на дорогах з одностороннім рухом за умови дотримання вимог **пункту 10.9** цих Правил та неможливості під'їхати до об'єкта іншим чином.

10.11. У разі коли траєкторії руху транспортних засобів перетинаються, а черговість проїзду не обумовлена цими Правилами, дати дорогу повинен водій, до якого транспортний засіб наближається з правого боку.

11. Розташування транспортних засобів на дорозі

11.1. Кількість смуг на проїзній частині для руху нерейкових транспортних засобів визначається дорожньою розміткою або дорожніми знаками

5.16, **5.17.1**, **5.17.2** (див. **Дорожні знаки**)

а за їх відсутності — самими водіями з урахуванням ширини проїзної частини відповідного напрямку руху, габаритів транспортних засобів і безпечних інтервалів між ними.

11.2. Нерейкові транспортні засоби повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини.

11.3. На дорогах із двостороннім рухом, які мають по одній смузі для руху в кожному напрямку, за відсутності суцільної лінії дорожньої розмітки чи відповідних дорожніх знаків виїзд на смугу зустрічного руху можливий лише для обгону та об'їзду перешкоди або зупинки чи стоянки біля лівого краю проїзної частини в населених пунктах у дозволених випадках, при цьому водії зустрічного напрямку мають перевагу.

11.4. На дорогах з двостороннім рухом, які мають щонайменше дві смуги для руху в одному напрямку, забороняється виїжджати на призначений для зустрічного руху бік дороги.

11.5. На дорогах, які мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку, виїзд на крайню ліву смугу для руху в цьому ж напрямку дозволяється, якщо праві зайняті, а також для повороту ліворуч, розвороту або для зупинки чи стоянки на лівому боці дороги з одностороннім рухом у населених пунктах, коли це не суперечить правилам зупинки (стоянки).

11.6. На дорогах, які мають три і більше смуги для руху в одному напрямку, вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад **3,5** т, тракторам, самохідним машинам і механізмам дозволяється виїжджати на крайню ліву смугу лише для повороту ліворуч та розвороту, а у населених пунктах на дорогах з одностороннім рухом, крім цього, — для зупинки зліва, в дозволених випадках, з метою завантаження чи розвантаження.

11.7. Транспортні засоби, швидкість руху яких не повинна перевищувати **40** км/год. або які з технічних причин не можуть розвивати таку швидкість, повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини, крім випадків, коли виконується обгін, об'їзд або перестроювання перед поворотом ліворуч чи розворотом.

11.8. По трамвайній колії попутного напрямку, розташованій на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових транспортних засобів, дозволяється рух за умови, що це не заборонено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою, а також під час випередження, об'їзду, коли ширина проїзної частини недостатня для виконання об'їзду, без виїзду на трамвайну колію.

На перехресті дозволяється виїжджати на трамвайну колію попутного напрямку в тих самих випадках, але за умови відсутності перед перехрестям дорожніх знаків

5.16 - **5.19** (див. **Дорожні знаки**)

Поворот ліворуч або розворот повинні виконуватися з трамвайної колії попутного напрямку, розташованої на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових транспортних засобів, якщо інший порядок руху не передбачено дорожніми знаками

5.16

5.18 (див. **Дорожні знаки**)

або розміткою

1.18 (див. **Дорожня розмітка**)

В усіх випадках не повинно створюватися перешкод для руху трамвая.

11.9. Забороняється виїжджати на трамвайну колію зустрічного напрямку, відокремлені від проїзної частини трамвайні колії та розділювальну смугу.

11.10. На дорогах, проїзна частина яких поділена на смуги руху лініями дорожньої розмітки, забороняється рухатися, займаючи одночасно дві смуги. Наїжджати на переривчасті лінії розмітки дозволяється лише під час перестроювання.

11.11. При інтенсивному русі змінювати смугу дозволяється лише для об'їзду перешкоди, повороту, розвороту або зупинки.

11.12. Водій, який здійснює поворот на дорогу, що має смугу для реверсивного руху, може перестроюватися на неї тільки після проїзду реверсивного світлофора з сигналом, що дозволяє рух, і якщо це не суперечить пунктам **11.2**, **11.5** та **11.6** цих Правил.

11.13. Забороняється рух транспортних засобів по тротуарах і пішохідних доріжках, крім випадків, коли вони застосовуються для виконання робіт або обслуговування торговельних та інших підприємств, розташованих безпосередньо біля цих тротуарів або доріжок, за відсутності інших під'їздів і за умови виконання вимог **пунктів 26.1 — 26.3** цих Правил.

11.14. Рух по проїзній частині на велосипедах, мопедах, гужових возах (санях) і вершникам дозволяється лише в один ряд по правій крайній смузі якомога правіше, за винятком випадків, коли виконується об'їзд. Поворот ліворуч та розворот дозволяється на дорогах з однією смугою для руху в кожному напрямку і без трамвайної колії посередині. Дозволяється рух по узбіччю, якщо це не створить перешкод пішоходам.

12. Швидкість руху

12.1. Під час вибору в установлених межах безпечної швидкості руху водій повинен ураховувати дорожню обстановку, а також особливості вантажу, що перевозиться, і стан транспортного засобу, щоб мати змогу постійно контролювати його рух та безпечно керувати ним.

12.2. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості швидкість руху повинна бути такою, щоб водій мав змогу зупинити транспортний засіб у межах видимості дороги.

12.3. У разі виникнення небезпеки для руху або перешкоди, яку водій об'єктивно спроможний виявити, він повинен негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди.

12.4. У населених пунктах рух транспортних засобів дозволяється із швидкістю не більше **60** км/год.

12.5. У житлових і пішохідних зонах швидкість руху не повинна перевищувати **20** км/год.

12.6. Поза населеними пунктами на всіх дорогах та на дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком

5.47

дозволяється рух із швидкістю:

- **а**) автобусам (мікроавтобусам), що здійснюють перевезення організованих груп дітей, легковим автомобілям з причепом і мотоциклам - не більше **80** км/год.;
  {підпункт «а» пункту 12.6 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}
- **б**) транспортним засобам, якими керують водії із стажем до **2** років, — не більше **70** км/год.;
- **в**) вантажним автомобілям, що перевозять людей у кузові, та мопедам, — не більше **60** км/год.;

  { Підпункт «в» пункту 12.6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }
- **г**) автобусам (за винятком мікроавтобусів) — не більше **90** км/год.;
- **ґ**) іншим транспортним засобам: на автомобільній дорозі, що позначена дорожнім знаком

5.1

(306а-2001-п) — не більше **130** км/год., на автомобільній дорозі з окремими проїзними частинами, що відокремлені одна від одної розділювальною смугою — не більше **110** км/год., на інших автомобільних дорогах — не більше **90** км/год.
{Підпункт «ґ» пункту 12.6 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від22.04.2009 }

12.7. Під час буксирування швидкість не повинна перевищувати **50** км/год.

12.8. На ділянках доріг, де створені дорожні умови, що дають можливість рухатися з більш високою швидкістю, за погодженим з Державтоінспекцією рішенням власників доріг або органів, яким передано право на утримання таких доріг, дозволена швидкість руху може бути збільшена шляхом встановлення відповідних дорожніх знаків.
{Пункт 12.8 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

12.9. Водієві забороняється:

- **а**) перевищувати максимальну швидкість, визначену технічною характеристикою даного транспортного засобу;
- **б**) перевищувати максимальну швидкість, зазначену в **пунктах 12.4 — 12.7**, на ділянці дороги, де встановлено дорожні знаки

3.29

3.31 (див. **Дорожні знаки**)

або на транспортному засобі, на якому встановлено розпізнавальний знак відповідно до підпункту «**и**» **пункту 30.3** цих Правил;

- **в**) перешкоджати іншим транспортним засобам, рухаючись без потреби з дуже малою швидкістю;
- **г**) різко гальмувати (крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді).

12.10. Додаткові обмеження швидкості руху можуть бути встановлені виключно у разі проведення дорожніх робіт разом з попереджувальним знаком

1.37

У разі коли дорожні знаки обмеження руху

3.29

3.31

встановлені без проведення дорожніх робіт або залишені після їх завершення, водій не може бути притягнений до відповідальності згідно із законодавством за перевищення встановлених обмежень швидкості руху.

Обов'язковим є встановлення дорожніх знаків

3.30

3.32

на відстані не більше ніж **2** кілометри від місця встановлення знака обмеження швидкості руху.
{Правила доповнено пунктом 12.10 згідно з Постановою КМ N 395 від 22.04.2009 }

13. Дистанція, інтервал, зустрічний роз'їзд

13.1. Водій залежно від швидкості руху, дорожньої обстановки, особливостей вантажу, що перевозиться, і стану транспортного засобу повинен дотримувати безпечної дистанції та безпечного інтервалу.

13.2. На дорогах поза населеними пунктами водії транспортних засобів, швидкість яких не перевищує **40** км/год., повинні дотримувати такої дистанції, щоб транспортні засоби, які виконують обгін, мали змогу безперешкодно повернутися на раніше займану смугу руху.

Ця вимога не діє, якщо водій тихохідного транспортного засобу подає попереджувальні сигнали про виконання обгону чи об'їзду.

13.3. Під час обгону, випередження, об'їзду перешкоди чи зустрічного роз'їзду необхідно дотримувати безпечного інтервалу, щоб не створювати небезпеки для дорожнього руху.

13.4. Якщо зустрічний роз'їзд утруднений, водій, на смузі руху якого є перешкода чи габарити транспортного засобу, яким він керує, заважають зустрічному руху, повинен дати дорогу. На ділянках доріг, позначених знаками

1.6 «Крутий підйом», **1.7** «Крутий спуск» (див. **Дорожні знаки**)

за наявності перешкоди дати дорогу повинен водій транспортного засобу, що рухається на спуск.

14. Обгін

14.1. Здійснювати обгін нерейкових транспортних засобів дозволяється лише ліворуч.

14.2. Перед початком обгону водій повинен переконатися в тому, що:

- **а**) жоден з водіїв транспортних засобів, які рухаються за ним і яким може бути створено перешкоду, не розпочав обгону;
- **б**) водій транспортного засобу, який рухається попереду по тій самій смузі, не подав сигналу про намір повороту (перестроювання) ліворуч;
- **в**) смуга зустрічного руху, на яку він буде виїжджати, вільна від транспортних засобів на достатній для обгону відстані;
- **г**) після обгону зможе, не створюючи перешкоди транспортному засобу, якого він обганяє, повернутися на займану смугу.

14.3. Водієві транспортного засобу, якого обганяють, забороняється перешкоджати обгону шляхом підвищення швидкості руху або іншими діями.

14.4. Якщо на дорозі за межами населеного пункту дорожня обстановка не дозволяє зробити обгін тихохідного або великогабаритного транспортного засобу, його водій повинен рухатися якомога правіше, а у разі потреби — зупинитися на узбіччі і пропустити транспортні засоби, що рухаються за ним.

14.5. Водій транспортного засобу, який виконує обгін, може залишитися на смузі зустрічного руху, якщо після повернення на раніше займану смугу йому доведеться знову розпочати обгін, за умови, що він не створить небезпеки зустрічним транспортним засобам, а також не перешкоджатиме транспортним засобам, які рухаються за ним з більш високою швидкістю.

14.6. Обгін заборонено:

- **а**) на перехресті;

  { Підпункт «а» пункту 14.6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **б**) на залізничних переїздах і ближче ніж за **100** м перед ними;
- **в**) ближче ніж за **50** м перед пішохідним переходом у населеному пункті і **100** м — поза населеним пунктом;
- **г**) у кінці підйому, на мостах, естакадах, шляхопроводах, крутих поворотах та інших ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи в умовах недостатньої видимості;
- **ґ**) транспортного засобу, який здійснює обгін або об'їзд;
- **д**) у тунелях;
- **е**) на дорогах, що мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку;
- **є**) колони транспортних засобів, позаду якої рухається транспортний засіб з увімкненим проблисковим маячком (крім оранжевого).

15. Зупинка і стоянка

15.1. Зупинка і стоянка транспортних засобів на дорозі повинні здійснюватись у спеціально відведених місцях чи на узбіччі.

15.2. За відсутності спеціально відведених місць чи узбіччя або коли зупинка чи стоянка там неможливі, вони дозволяються біля правого краю проїзної частини (якомога правіше, щоб не перешкоджати іншим учасникам дорожнього руху).

15.3. У населених пунктах зупинка і стоянка транспортних засобів дозволяються на лівому боці дороги, що має по одній смузі для руху в кожному напрямку (без трамвайних колій посередині) і не розділена розміткою

1.1 (див. **Дорожня розмітка**)

а також на лівому боці дороги з одностороннім рухом.

Якщо дорога має бульвар або розділювальну смугу, зупинка і стоянка транспортних засобів біля них забороняються.

15.4. Транспортні засоби не дозволяється ставити на проїзній частині в два і більше ряди. Велосипеди, мопеди і мотоцикли без бокового причепа дозволяється ставити на проїзній частині не більше ніж у два ряди.

15.5. Ставити транспортні засоби під кутом до краю проїзної частини дозволяється в місцях, де це не буде перешкоджати руху інших транспортних засобів.

Біля тротуарів або інших місць із пішохідним рухом ставити транспортні засоби під кутом дозволяється лише передньою частиною, а на підйомах — тільки задньою частиною.

15.6. Стоянка всіх транспортних засобів у місцях, позначених дорожніми знаками

5.38, **5.39** (див. **Дорожні знаки**)

встановленими з табличкою **7.6.1** дозволяється на проїзній частині вздовж тротуару, а встановленими з однією з табличок

7.6.2 - 7.6.5 (см. **Дорожні знаки**)

— легкових автомобілів і мотоциклів тільки так, як показано на табличці.

15.7. На спусках і підйомах, де спосіб поставлення не реґламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїзної частини так, щоб не створювати перешкод іншим учасникам дорожнього руху і виключити можливість для самовільного руху цих засобів.

На таких ділянках допускається ставити транспортний засіб уздовж краю проїзної частини, повернувши керовані колеса таким чином, щоб виключалась можливість самовільного руху транспортного засобу.

15.8. На трамвайній колії попутного напрямку, розташованій ліворуч на одному рівні з проїзною частиною для руху нерейкових транспортних засобів, дозволяється зупинка лише для виконання

вимог цих Правил, а на розташованих біля правого краю проїзної частини — лише для посадки (висадки) пасажирів чи виконання вимог цих Правил.

У цих випадках не повинно створюватись перешкод для руху трамваїв.

15.9. Зупинка забороняється:

- **а**) на залізничних переїздах;
- **б**) на трамвайних коліях (крім випадків, обумовлених **пунктом 15.8** цих Правил);
- **в**) на естакадах, мостах, шляхопроводах і під ними, а також у тунелях;
- **г**) на пішохідних переходах і ближче **10** м від них з обох боків, крім випадків надання переваги в русі;
- **ґ**) на перехрестях та ближче **10** м від краю перехрещуваної проїзної частини за відсутності на них пішохідного переходу, за винятком зупинки для надання переваги в русі та зупинки проти бокового проїзду на Т-подібних перехрестях, де є суцільна лінія розмітки або розділювальна смуга;
- **д**) у місцях, де відстань між суцільною лінією розмітки, розділювальною смугою чи протилежним краєм проїзної частини і транспортним засобом, що зупинився, менше **3** м;
- **е**) ближче **30** м від посадкових майданчиків для зупинки маршрутних транспортних засобів, а коли їх немає — ближче **30** м від дорожнього знака такої зупинки з обох боків;
- **є**) ближче **10** м від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання, де це створить перешкоди технологічним транспортним засобам, що працюють;
- **ж**) у місцях, де буде неможливим зустрічний роз"їзд або об"їзд транспортного засобу, що зупинився;
- **з**) у місцях, де транспортний засіб закриває від інших водіїв сигнали світлофора або дорожні знаки;
- **и**) ближче **10** м від виїздів з прилеглих територій і безпосередньо в місці виїзду.

15.10. Стоянка забороняється:

- **а**) у місцях, де заборонена зупинка;
- **б**) на тротуарах (крім місць, позначених відповідними дорожніми знаками, встановленими з табличками);
- **в**) на тротуарах, за винятком легкових автомобілів та мотоциклів, які можуть бути поставлені на краю тротуарів, де для руху пішоходів залишається щонайменше **2** м;
- **г**) ближче **50** м від залізничних переїздів;
- **ґ**) поза населеними пунктами в зоні небезпечних поворотів і випуклих переломів поздовжнього профілю дороги з видимістю або оглядовістю менше **100** м хоча б в одному напрямку руху;
- **д**) у місцях, де транспортний засіб, що стоїть, зробить неможливим рух інших транспортних засобів або створить перешкоду для руху пішоходів.

- **е**) ближче 5 м від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових відходів, місце розміщення або облаштування яких відповідає вимогам законодавства.

15.11. У темну пору доби і в умовах недостатньої видимості стоянка поза населеними пунктами дозволяється лише на майданчиках для стоянки або за межами дороги.

15.12. Водій не повинен залишати транспортний засіб, не вживши всіх заходів, щоб не допустити його самовільного руху, проникнення до нього і (або) незаконного заволодіння ним.

15.13. Забороняється відчиняти двері транспортного засобу, залишати їх відчиненими і виходити з транспортного засобу, якщо це загрожує безпеці і створює перешкоди іншим учасникам дорожнього руху.

15.14. У разі вимушеної зупинки в місці, де зупинку заборонено, водій повинен вжити всіх заходів, щоб прибрати транспортний засіб, а за неможливості це зробити — діяти згідно з вимогами **пунктів 9.9 — 9.11** цих Правил.

16. Проїзд перехресть

16.1. Перехрестя, де черговість проїзду визначається сигналами світлофора чи регулювальника, вважається регульованим. На такому перехресті знаки пріоритету не діють.

У разі вимкнення світлофора або його роботи в режимі миготіння сигналу жовтого кольору та відсутності регулювальника перехрестя вважається нерегульованим і водії повинні керуватись правилами проїзду нерегульованих перехресть та установленими на перехресті знаками пріоритету.

16.2. На регульованих і нерегульованих перехрестях водій, повертаючи праворуч або ліворуч, повинен дати дорогу пішоходам, які переходять проїзну частину, на яку він повертає, а також велосипедистам, які рухаються прямо в попутному напрямку.

16.3. У разі необхідності надання переваги в русі транспортним засобам, які рухаються по перехрещуваній дорозі, водій повинен зупинити транспортний засіб перед дорожньою розміткою

1.12 стоп-лінією

чи

1.13 (див. **Дорожня розмітка**)

світлофором так, щоб бачити його сигнали, а якщо вони відсутні — перед краєм перехрещуваної проїзної частини, не створюючи перешкод для руху пішоходів.

16.4. Забороняється виїжджати на будь-яке перехрестя, у тому числі при сигналі світлофора, що дозволяє рух, якщо утворився затор, який змусить водія зупинитися на перехресті, що створить перешкоду для руху інших транспортних засобів і пішоходів.

Регульовані перехрестя

16.5. У разі подання сигналу регулювальником або ввімкнення сигналу світлофора, що дозволяє рух, водій зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що завершують рух через перехрестя, а також пішоходам, які закінчують перехід.

16.6. Повертаючи ліворуч або розвертаючись при зеленому сигналі основного світлофора, водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються в зустрічному напрямку прямо або повертають праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

16.7. Якщо сигнал регулювальника або зелений сигнал світлофора дозволяють одночасно рух трамвая і нерейкових транспортних засобів, трамваю надається перевага незалежно від напрямку його руху.

16.8. Водій, який виїхав на перехрещення проїзних частин згідно із сигналом світлофора, що дозволяє рух, повинен виїхати у наміченому напрямку незалежно від сигналів світлофора на виїзді. Проте, якщо на перехрестях перед світлофорами на шляху руху водія є дорожня розмітка

1.12 стоп-лінія (див. **Дорожня розмітка**)

або дорожній знак

5.62 (див. **Дорожні знаки**)

він повинен керуватися сигналами кожного світлофора.

16.9. Під час руху в напрямку стрілки, ввімкнутої в додатковій секції одночасно з жовтим або червоним сигналом світлофора, водій має дати дорогу транспортним засобам, що рухаються з інших напрямків.

Під час руху в напрямку стрілки зеленого кольору на таблиці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів, водій повинен зайняти крайню праву (ліву) смугу руху та дати дорогу транспортним засобам і пішоходам, що рухаються з інших напрямків.
{Пункт 16.9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009}

16.10. На перехресті, де рух регулюється світлофором з додатковою секцією, водій, який перебуває на смузі, з якої робиться поворот, повинен продовжувати рух у напрямку, що вказує стрілка, ввімкнута в додатковій секції, якщо його зупинка на заборонний сигнал світлофора створить перешкоди транспортним засобам, що рухаються за ним по тій само смузі.

Нерегульовані перехрестя

16.11. На перехресті нерівнозначних доріг водій транспортного засобу, що рухається по другорядній дорозі, повинен дати дорогу транспортним засобам, які наближаються до даного перехрещення проїзних частин по головній дорозі, незалежно від напрямку їх подальшого руху.

16.12. На перехресті рівнозначних доріг водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що наближаються праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

На будь-якому нерегульованому перехресті трамвай, незалежно від напрямку його подальшого руху, має перевагу перед нерейковими транспортними засобами, що наближаються до нього по рівнозначній дорозі.

16.13. Перед поворотом ліворуч і розворотом водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються по рівнозначній дорозі в зустрічному напрямку прямо чи праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

16.14. Якщо головна дорога на перехресті змінює напрямок, водії транспортних засобів, які рухаються по ній, повинні керуватися між собою правилами проїзду перехресть рівнозначних доріг.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії, які рухаються по другорядних дорогах.

16.15. Якщо неможливо визначити наявність покриття на дорозі (темна пора доби, грязь, сніг тощо), а знаки пріоритету відсутні, водій повинен вважати, що перебуває на другорядній дорозі.

17. Переваги маршрутних транспортних засобів

17.1. На дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, позначеній дорожнім знаком

5.8 або **5.11** (див. **Дорожні знаки**)

забороняються рух і зупинка інших транспортних засобів на цій смузі.

17.2. Водій, який повертає праворуч на дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, що відокремлена переривчастою лінією дорожньої розмітки, може виконувати поворот з цієї смуги. У таких місцях дозволяється також заїжджати на неї під час виїзду на дорогу і для посадки чи висадки пасажирів біля правого краю проїзної частини.

17.3. Поза перехрестями, де трамвайні колії перетинають смугу руху нерейкових транспортних засобів, перевага надається трамваю (крім випадків виїзду трамвая з депо).

17.4. У населених пунктах, наближаючись до автобуса, мікроавтобуса або тролейбуса, що розпочинає рух від позначеної зупинки, розташованої в заїзному «кармані», водії інших транспортних засобів зобов'язані зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати можливість маршрутному транспортному засобу розпочати рух.

17.5. Водії автобусів, мікроавтобусів і тролейбусів, які подали сигнал про намір розпочати рух від зупинки, повинні вжити заходів для запобігання дорожньо-транспортній пригоді.

18. Проїзд пішохідних переходів і зупинок транспортних засобів

18.1. Водій транспортного засобу, що наближається до нерегульованого пішохідного переходу, на якому перебувають пішоходи, повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.2. На регульованих пішохідних переходах і перехрестях при сигналі світлофора чи регулювальника, що дозволяє рух транспортним засобам, водій повинен дати дорогу пішоходам, які закінчують перехід проїзної частини відповідного напрямку руху і для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.3. Проїжджаючи повз пішоходів, які не встигли закінчити перехід проїзної частини і вимушено перебувають на острівці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, водії повинні дотримувати безпечного інтервалу.

18.4. Якщо перед нерегульованим пішохідним переходом зменшує швидкість чи зупинився транспортний засіб, водії інших транспортних засобів, що рухаються по сусідніх смугах, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися і можуть продовжити (відновити) рух лише переконавшись, що на пішохідному переході немає пішоходів, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.5. У будь-якому місці водій повинен пропустити сліпих пішоходів, які подають сигнал тростиною білого кольору, спрямованою вперед.

18.6. Забороняється в'їжджати на пішохідний перехід, якщо за ним утворився затор, який змусить водія зупинитися на цьому переході.

18.7. Водії повинні зупинитися перед пішохідним переходом на сигнал, передбачений підпунктом «**в**» **пункту 8.8** цих Правил, якщо така вимога надійшла від членів шкільного патруля, загону юних інспекторів руху, відповідним чином екіпірованих, або осіб, що супроводжують групи дітей, і дати дорогу дітям, які переходять проїзну частину дороги.

18.8. Водій транспортного засобу повинен зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, які йдуть з боку відчинених дверей до (або від) трамвая, що стоїть на зупинці, якщо посадка чи висадка проводиться з проїзної частини чи посадкового майданчика, розміщеного на ній.

Продовжувати рух дозволяється лише тоді, коли пішоходи залишать проїзну частину і в трамваї зачиняться двері.

18.9. Наближаючись до транспортного засобу з розпізнавальним знаком

«Діти»

що зупинився з увімкненою аварійною сигналізацією, водій повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб уникнути наїзду на дітей.

19. Користування зовнішніми світловими приладами

19.1. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості незалежно від ступеня освітлення дороги, а також у тунелях на транспортному засобі, що рухається, повинні бути ввімкнені такі світлові пристрої:

- **а**) на всіх механічних транспортних засобах — фари ближнього (дальнього) світла;
- **б**) на мопедах (велосипедах) і гужових возах (санях) — фари або ліхтарі;
- **в**) на причепах та транспортних засобах, що буксируються, — габаритні ліхтарі.

Примітка. В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах дозволяється замість фар ближнього (дальнього) світла ввімкнути протитуманні фари.

19.2. Дальнє світло слід перемикати на ближнє не менш як за **250** м до зустрічного транспортного засобу, а також тоді, коли воно може засліпити інших водіїв, зокрема тих, що рухаються в попутному напрямку.

Світло необхідно перемикати і на більшій відстані, якщо водій зустрічного транспортного засобу періодичним перемиканням світла фар покаже потребу в цьому.

19.3. У разі погіршення видимості в напрямку руху, викликаного світлом фар зустрічних транспортних засобів, водій повинен зменшити швидкість до такої, яка б не перевищувала безпечної за умовами фактичної видимості дороги в напрямку руху, а в разі засліплення - зупинитися, не змінюючи смуги руху, і увімкнути аварійну світлову сигналізацію. Відновлення руху дозволяється лише після того, як пройдуть негативні наслідки засліплення.

{ Пункт 19.3 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

19.4. Під час зупинки на дорозі в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на транспортному засобі мають бути ввімкнені габаритні або стоянкові ліхтарі, а при вимушеній зупинці додатково — аварійна світлова сигналізація.

В умовах недостатньої видимості дозволяється додатково увімкнути ближнє світло або протитуманні фари та задні протитуманні ліхтарі.

Якщо габаритні ліхтарі несправні, транспортний засіб слід прибрати за межі дороги, а якщо це неможливо, його необхідно позначити відповідно до вимог **пунктів 9.10 і 9.11** цих Правил.

19.5. Протитуманні фари можна використовувати в умовах недостатньої видимості як окремо, так і з ближнім або дальнім світлом фар, а в темну пору доби на неосвітлених ділянках доріг — лише разом з ближнім або дальнім світлом фар.

19.6. Фарою-прожектором і фарою-шукачем можуть користуватися лише водії оперативних транспортних засобів під час виконання службових завдань, вживши заходів для того, щоб не засліплювати інших учасників дорожнього руху.

19.7. Забороняється підключати задні протитуманні ліхтарі до сигналів гальмування.

19.8. Знак автопоїзда, встановлений згідно з вимогами підпункту «**а**» **пункту 30.3** цих Правил, повинен бути постійно увімкнений під час руху, а в темну пору доби або в умовах недостатньої видимості — і під час вимушеної зупинки, зупинки чи стоянки на дорозі.

19.9. Задній протитуманний ліхтар дозволяється використовувати в умовах недостатньої видимості як у світлу, так і в темну пору доби.

20. Рух через залізничні переїзди

20.1. Водії транспортних засобів можуть перетинати залізничні колії лише на залізничних переїздах.

20.2. Під'їжджаючи до переїзду, а також починаючи рух після зупинки перед ним, водій зобов'язаний керуватися вказівками і сигналами чергового по переїзду, положенням шлагбаума, світловою та звуковою сигналізацією, дорожніми знаками і дорожньою розміткою, а також переконатися в тому, що не наближається поїзд (локомотив, дрезина).

20.3. Для пропуску поїзда, що наближається, і в інших випадках, коли рух через залізничний переїзд заборонено, водій повинен зупинитися перед дорожньою розміткою

1.12 стоп-лінією (див. **Дорожня розмітка**)

дорожнім знаком

2.2 (див. **Дорожні знаки**)

шлагбаумом чи світлофором так, щоб бачити сигнали, а якщо засоби організації дорожнього руху відсутні — не ближче **10** м до найближчої рейки.

20.4. Якщо перед переїздом немає дорожньої розмітки або дорожніх знаків, що визначають кількість смуг руху, рух транспортних засобів через переїзд дозволяється лише в один ряд.

20.5. Рух через переїзд забороняється, якщо:

- **а**) черговий по переїзду подає сигнал заборони руху — стоїть до водія грудьми або спиною з піднятим над головою жезлом (червоним ліхтарем чи прапорцем) або з витягнутими в сторони руками;
- **б**) шлагбаум опущений або почав опускатися;
- **в**) увімкнено заборонний сигнал світлофора чи звуковий сигнал незалежно від наявності та положення шлагбаума;
- **г**) за переїздом утворився затор, який змусить водія зупинитися на переїзді;
- **ґ**) до переїзду в межах видимості наближається поїзд (локомотив, дрезина).

20.6. Рух через переїзд сільськогосподарських, дорожніх, будівельних та інших машин і механізмів дозволяється тільки в транспортному стані.

20.7. Забороняється самовільно відкривати шлагбаум або об'їжджати його, а також об'їжджати транспортні засоби, які стоять перед переїздом, коли рух через нього заборонено.

20.8. У разі вимушеної зупинки транспортного засобу на переїзді водій зобов'язаний негайно висадити людей і вжити заходів для звільнення переїзду, а якщо це не вдається зробити, він повинен:

- **а**) коли є можливість, послати двох чоловік уздовж колій в обидва боки від переїзду не менш як на **1000** м (якщо одного, то в бік ймовірної появи поїзда, а на одноколійних переїздах — у бік гіршої видимості залізничної колії), пояснивши їм правила подавання сигналу зупинки машиністу поїзда (локомотива, дрезини), що наближається;
- **б**) залишатися біля транспортного засобу і, подаючи сигнали загальної тривоги, вживати всіх заходів для звільнення переїзду;
- **в**) у разі появи поїзда бігти йому назустріч, подаючи сигнал зупинки.

20.9. Сигналом зупинки поїзда (локомотива, дрезини) є круговий рух руки (у світлу пору — із шматком яскравої тканини або будь-яким добре помітним предметом, у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості — з факелом або ліхтарем). Сигналом загальної тривоги є серії звукових сигналів транспортного засобу, що складаються з одного довгого і трьох коротких сигналів.

20.10. Стадо тварин дозволяється переганяти через переїзд тільки за достатньої кількості погоничів, але не менше трьох. Переводити поодиноких тварин (не більше двох на одного погонича) необхідно лише за вуздечку, повід.

21. Перевезення пасажирів

21.1. Дозволяється перевозити пасажирів у транспортному засобі, обладнаному місцями для сидіння в кількості, що передбачена технічною характеристикою так, щоб вони не заважали водієві керувати транспортним засобом і не обмежували оглядовість, відповідно до правил перевезення.

21.2. Водіям маршрутних транспортних засобів забороняється під час перевезення пасажирів розмовляти з ними, їсти, пити, палити, а також перевозити пасажирів і вантаж у кабіні, якщо вона відокремлена від салону.

21.3. Перевезення автобусом (мікроавтобусом) організованої групи дітей здійснюється за умови обов'язкового проведення інструктажу з дітьми та супровідниками щодо правил безпечної поведінки під час руху та дій у разі виникнення аварійно-небезпечних ситуацій чи скоєння дорожньо-транспортної пригоди. При цьому спереду і ззаду автобуса (мікроавтобуса) обов'язково встановлюється згідно з вимогами підпункту «**в**» **пункту 30.3** цих Правил розпізнавальний знак

«Діти».

Водій автобуса (мікроавтобуса), який здійснює перевезення організованих груп дітей, повинен мати стаж водія не менше **5** років і посвідчення водія категорії «**D**».

{пункт 21.3 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

21.4. Водію забороняється починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до зупинки транспортного засобу.

21.5. Перевезення пасажирів (до **8** чоловік, крім водія) у пристосованому для цього вантажному автомобілі дозволяється водіям, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років і посвідчення водія категорії «**C**», а у разі перевезення понад зазначену кількість (включаючи пасажирів у кабіні) — категорій «**C**» і «**D**».

21.6. Вантажний автомобіль, що використовується для перевезення пасажирів, повинен бути обладнаний сидіннями, закріпленими в кузові на відстані не менш як **0,3** м від верхнього краю борту і **0,3** — **0,5** м від підлоги. Сидіння, що розташовані вздовж заднього або бокового борту, повинні мати міцні спинки.

21.7. Кількість пасажирів, які перевозяться в кузові вантажного автомобіля, не повинна перевищувати кількості обладнаних для сидіння місць.

21.8. Військовослужбовці строкової служби, які мають посвідчення водія транспортного засобу категорії «**C**», допускаються до перевезення пасажирів у кузові пристосованого для цього

вантажного автомобіля згідно з кількістю обладнаних для сидіння місць після проходження спеціальної підготовки і стажування протягом **6** місяців.

21.9. Перед поїздкою водій вантажного автомобіля повинен проінструктувати пасажирів про їх обов'язки та правила посадки, висадки, розміщення і поведінки в кузові.

Починати рух можна, лише переконавшись, що створено умови для безпечного перевезення пасажирів.

21.10. Проїзд у кузові вантажного автомобіля, не обладнаного для перевезення пасажирів, дозволяється лише особам, які супроводжують вантаж або їдуть за ним, за умови, що вони забезпечені місцями для сидіння, розташованими згідно з вимогами **пункту 21.5** цих Правил і техніки безпеки. Кількість пасажирів у кузові та кабіні не повинна перевищувати 8 чоловік.

21.11. Забороняється перевозити:

- **а**) пасажирів поза кабіною автомобіля (крім передбачених цими Правилами випадків перевезення пасажирів у кузові вантажного автомобіля з бортовою платформою або в кузові-фургоні, призначених для перевезення пасажирів), у кузові автомобіля-самоскида, трактора, інших самохідних машин, на вантажному причепі, напівпричепі, в причепі-дачі, в кузові вантажного мотоцикла;
- **б**) дітей, зріст яких менше **145** см або тих, що не досягли **12**-річного віку, - у транспортних засобах, обладнаних ременями безпеки, без використання спеціальних засобів, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу; на передньому сидінні легкового автомобіля - без використання зазначених спеціальних засобів; на задньому сидінні мотоцикла та мопеда; *{підпункт «б» пункту 21.11 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}*
- **в**) дітей до **16**-річного віку в кузові будь-якого вантажного автомобіля;
- **г**) організовані групи дітей у темну пору доби.

22. Перевезення вантажу

22.1. Маса вантажу, що перевозиться, і розподіл навантаження на осі не повинні перевищувати величин, визначених технічною характеристикою даного транспортного засобу.

22.2. Водій перед початком руху зобов'язаний перевірити надійність розташування і кріплення вантажу, а під час руху — контролювати це, щоб запобігти його падінню, волочінню, травмуванню супроводжуючих осіб чи створенню перешкод для руху.

22.3. Перевезення вантажу дозволяється за умови, що він:

- **а**) не наражає на небезпеку учасників дорожнього руху;
- **б**) не порушує стійкості транспортного засобу і не утруднює керування ним;
- **в**) не обмежує водієві оглядовості;
- **г**) не закриває зовнішніх світлових приладів, світлоповертачів, номерних і розпізнавальних знаків, а також не перешкоджає сприйманню сигналів, що подаються рукою;

- **ґ**) не створює шуму, не піднімає пилу та не забруднює проїзну частину і навколишнє середовище.

22.4. Вантаж, що виступає за габарити транспортного засобу спереду або ззаду більш як на **1** м, а за шириною перевищує **0,4** м від зовнішнього краю переднього або заднього габаритного ліхтаря, повинен бути позначений відповідно до вимог підпункту «**з**» **пункту 30.3** цих Правил.

22.5. За спеціальними правилами здійснюється дорожнє перевезення небезпечних вантажів, рух транспортних засобів та їх составів у разі, коли хоч один з їх габаритів перевищує за шириною **2,6** м, за висотою від поверхні дороги — **4** м (для контейнеровозів на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах — **4,35** м), за довжиною — **22** м (для маршрутних транспортних засобів — **25** м), фактичну масу понад **38** т (на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах — до **40** т; для контейнеровозів — понад **44** т, на встановлених для них маршрутах — до **46** т), навантаження на одиночну вісь — **11** т (для автобусів, тролейбусів — **11,5** т), здвоєні осі — **16** т, строєні — **22** т (для контейнеровозів навантаження на одиночну вісь — **11** т, здвоєні осі — **18** т, строєні — **24** т) або якщо вантаж виступає за задній габарит транспортного засобу більш як на **2** м.

{Абзац перший пункту 22.5 в редакції Постанов КМ N 876 від 01.10.2008, N 76 від 11.02.2009}

Осі слід вважати здвоєними або строєними, якщо відстань між ними (суміжними) не перевищує **2,5** м.

22.6. Транспортні засоби, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, повинні рухатися з увімкненим ближнім світлом фар, задніми габаритними ліхтарями та встановленими розпізнавальними знаками, передбаченими **пунктом 30.3** цих Правил, а великовагові та великогабаритні транспортні засоби - також з увімкненим проблисковим маячком (проблисковими маячками) оранжевого кольору.

{Пункт 22.6 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634}

23. Буксирування та експлуатація транспортних составів

23.1. Буксирування повинно виконуватися механічним транспортним засобом без причепа і з технічно справними зчіпними пристроями як у буксированого транспортного засобу, так і у транспортного засобу, що буксирує.

Запускання двигуна із застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення повинно виконуватися згідно з вимогами цього розділу.

Дозволяється буксирування одного механічного транспортного засобу лише з одним причепом.

23.2. Буксирування транспортних засобів здійснюється:

а) із застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення;

б) із частковим навантаженням буксированого транспортного засобу на платформу або на спеціальне опорне пристосування.

23.3. Жорстке зчеплення повинно забезпечувати відстань між транспортними засобами не більш як **4** м, гнучке — в межах **4** — **6** м. Гнучке зчеплення через кожний метр позначається сигнальними щитками або прапорцями згідно з вимогами **пункту 30.5** цих Правил.

23.4. У разі буксирування механічного транспортного засобу на гнучкому зчепленні в буксированому транспортному засобі повинні діяти і бути справними робоча гальмова система і рульове керування, а на жорсткому зчепленні — рульове керування.

23.5. Буксирування механічного транспортного засобу на жорсткому або гнучкому зчепленні повинно здійснюватися лише за умови, що за кермом буксированого транспортного засобу перебуває водій (крім випадків, коли конструкція жорсткого зчеплення забезпечує буксированому транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів).

23.6. Буксирування немеханічного транспортного засобу повинно здійснюватися лише на жорсткому зчепленні за умови, що його конструкція забезпечує буксируваному транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів.

23.7. Механічний транспортний засіб з рульовим керуванням, що не діє, повинен буксируватися відповідно до вимог підпункту «**б**» **пункту 23.2** цих Правил.

23.8. Перед початком буксирування водії механічних транспортних засобів повинні узгодити порядок подачі сигналів, зокрема для зупинки транспортних засобів.

23.9. Під час буксирування на жорсткому або гнучкому зчепленні забороняється перевозити пасажирів у буксированому транспортному засобі (крім легкового автомобіля) та кузові вантажного автомобіля, що буксирує, а в разі буксирування способом часткового навантаження цього засобу на платформу або спеціальне опорне пристосування — в усіх транспортних засобах (крім кабіни транспортного засобу, що буксирує).

23.10. Буксирування забороняється:

- **а**) якщо фактична маса буксированого транспортного засобу з несправною гальмовою системою (або за її відсутності) перевищує половину фактичної маси транспортного засобу, що буксирує;
- **б**) на гнучкому зчепленні під час ожеледиці;
- **в**) якщо загальна довжина зчеплених транспортних засобів перевищує **22** м (маршрутних транспортних засобів — **30** м);
- **г**) мотоциклами без бокового причепа, а також таких мотоциклів, мопедів чи велосипедів;
- **ґ**) більше одного транспортного засобу або транспортним засобом з причепом;
- **д**) автобусами.

{ Підпункт «д» пункту 23.10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

23.11. Експлуатація составів транспортних засобів у складі автомобіля, трактора або іншого тягача і причепа дозволяється лише за умови відповідності причепа тягачу та виконання вимог щодо їх експлуатації, а состава транспортних засобів у складі автобуса і причепа - також за наявності причіпного пристрою, установленого заводом-виробником.

{ Пункт 23.11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

{ Пункт 23.12 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24. Навчальна їзда

24.1. Навчати водінню транспортного засобу дозволяється лише осіб, які не мають для цього медичних протипоказань.

{ Пункт 24.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.2. Особам, котрі навчаються водінню автомобіля, повинно бути не менше **16** років, а мотоцикла чи мопеда — **14** років. Такі особи зобов'язані мати при собі документ, що засвідчує їхній вік.

{ Пункт 24.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.3. Особа, яка навчається водінню транспортного засобу, зобов'язана знати і виконувати вимоги цих Правил.

24.4. Початкове навчання водінню транспортного засобу повинно проводитися на закритих майданчиках, автодромах або у місцях, де відсутні інші учасники дорожнього руху.

24.5. Навчальна їзда на дорогах дозволяється тільки в присутності спеціаліста з підготовки водіїв і за достатніх початкових навичок водіння у того, хто навчається.

{ Пункт 24.5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

{ Пункт 24.6 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

{ Пункт 24.7 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.8. Транспортні засоби, на яких проводиться навчання, повинні мати розпізнавальні знаки

«Учбовий транспортний засіб»

відповідно до вимог підпункту «**к**» **пункту 30.3** цих Правил. Автомобілі, які систематично використовуються для навчання також повинні бути обладнані додатковими педалями зчеплення

(у разі коли конструкція транспортного засобу передбачає педаль зчеплення), акселератора (у разі коли конструкція транспортного засобу допускає можливість обладнання такою педаллю) і гальмування, дзеркалом або дзеркалами заднього виду для спеціаліста з підготовки водіїв.

{ Пункт 24.8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.9. Забороняється навчання водінню транспортних засобів у

житловій зоні, на дорогах для автомобілів та на автомагістралях.

Перелік доріг, на яких дозволяється навчання водінню транспортних засобів, погоджується з Державтоінспекцією.

25. Рух транспортних засобів у колонах

25.1. На кожному транспортному засобі, що рухається в складі колони, встановлюється розпізнавальний знак

«Колона»

передбачений підпунктом «**є**» **пункту 30.3** цих Правил, і вмикається ближнє світло фар.

Розпізнавальний знак може не встановлюватися, якщо колону супроводжують оперативні транспортні засоби з увімкненими червоним, синім і червоним, зеленим або синім і зеленим проблисковими маячками та (або) спеціальними звуковими сигналами.

25.2. Транспортні засоби повинні рухатися в колоні лише в один ряд якнайближче до правого краю проїзної частини, за винятком випадків, коли вони супроводжуються оперативними транспортними засобами.

25.3. Швидкість руху колони та дистанція між транспортними засобами встановлюються старшим колони або за режимом руху головної машини відповідно до вимог цих Правил.

25.4. Колона, що рухається без супроводження оперативними транспортними засобами, повинна бути розділена на групи (не більше п'яти транспортних засобів у кожній), дистанція між якими повинна забезпечувати можливість обгону групи іншими транспортними засобами.

25.5. У разі зупинки колони на дорозі на всіх транспортних засобах вмикається аварійна сигналізація.

25.6. Іншим транспортним засобам забороняється займати місце для постійного руху в колоні.

26. Рух у житловій та пішохідній зоні

26.1. Пішоходам дозволяється рухатися у житловій та пішохідній зоні як по тротуарах, так і по проїзній частині. Пішоходи мають перевагу перед транспортними засобами, але не повинні створювати безпідставних перешкод для їхнього руху.

26.2. У житловій зоні

забороняється:

- **а**) транзитний рух транспортних засобів;
- **б**) стоянка транспортних засобів поза спеціально відведеними місцями і таке їх розташування, яке утруднює рух пішоходів і проїзд оперативних чи спеціальних транспортних засобів;
- **в**) стоянка з працюючим двигуном;
- **г**) навчальна їзда;
- **ґ**) рух вантажних автомобілів, тракторів, самохідних машин і механізмів (крім тих, що обслуговують об'єкти і громадян, виконують технологічні роботи або належать громадянам, що проживають у цій зоні).

26.3. У пішохідну зону

в'їзд дозволяється лише транспортним засобам, що обслуговують громадян і підприємства, які розташовані у зазначеній зоні, а також транспортним засобам, що належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, чи автомобілям (мотоколяскам), позначеним розпізнавальним знаком

«Інвалід»

якими керують водії-інваліди. Якщо до об'єктів, розташованих на цій території, є інші під'їзди, водії повинні користуватися лише ними.

26.4. Під час виїзду з житлової та пішохідної зони водії повинні дати дорогу іншим учасникам дорожнього руху.

27. Рух по автомагістралях і дорогах для автомобілів

27.1. Під час виїзду на автомагістраль або дорогу для автомобілів водії повинні дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по них.

27.2. На автомагістралях і дорогах для автомобілів забороняється:

- **а**) рух тракторів, самохідних машин і механізмів;
- **б**) рух вантажних транспортних засобів із дозволеною максимальною масою понад **3,5** т поза першою і другою смугами руху (за винятком повороту ліворуч чи розвороту на дорогах для автомобілів);
- **в**) зупинка поза спеціальними місцями для стоянки, позначеними дорожніми знаками

5.38

або

6.15 (див. **Дорожні знаки**)

- **г**) розворот і в'їзд у технологічні розриви розділювальної смуги;
- **ґ**) рух заднім ходом;

- **д**) навчальна їзда.

27.3. На автомагістралях, крім спеціально обладнаних для цього місць, забороняється рух механічних транспортних засобів, швидкість яких за технічною характеристикою або їхнім станом менше **40** км/год., а також перегін та випасання тварин у смузі відведення дороги.

27.4. На автомагістралях і дорогах для автомобілів пішоходи можуть переходити проїзну частину лише по підземних або надземних пішохідних переходах.

Дозволяється переходити проїзну частину дороги для автомобілів у спеціально позначених місцях.

27.5. У разі вимушеної зупинки на проїзній частині автомагістралі або дороги для автомобілів водій повинен позначити транспортний засіб відповідно до вимог **пунктів 9.9 — 9.11** цих Правил і вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини праворуч.

28. Рух по гірських дорогах і на крутих спусках*

28.1. На гірських дорогах і крутих спусках, де зустрічний роз'їзд утруднено, водій транспортного засобу, що рухається на спуск, повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються вгору.

28.2. На гірських дорогах і крутих спусках водій вантажного автомобіля, дозволена максимальна маса якого перевищує **3,5** т, трактора та автобуса повинен:

- **а**) користуватися спеціальними гірськими гальмами, якщо вони встановлені на транспортному засобі заводом-виробником;
- **б**) під час зупинки або стоянки на підйомах і спусках користуватися противідкотними упорами.

28.3. На гірських дорогах заборонено:

- **а**) рухатися з непрацюючим двигуном та вимкненими зчепленням або передачею;
- **б**) буксирування на гнучкому зчепленні;
- **в**) будь-яке буксирування під час ожеледиці.

* Вимоги цього розділу стосуються ділянок доріг, що позначені знаками

1.6, 1.7.

29. Міжнародний рух

29.1. Водій механічного транспортного засобу, що прибуває до України з іншої країни, а також водій — громадянин України, який виїжджає за кордон, повинні мати:

- **а**) реєстраційні документи на транспортний засіб і посвідчення водія, що відповідають вимогам Конвенції про дорожній рух (Відень, 1968);
- **б**) реєстраційний номерний знак на транспортному засобі, літери якого відповідають латинському алфавіту, а також розпізнавальний знак держави, в якій його зареєстровано.

для України

29.2. Транспортний засіб, що перебуває в міжнародному русі на території України більше двох місяців, повинен бути тимчасово зареєстрований у Державтоінспекції, крім транспортних засобів, що належать іноземним громадянам та особам без громадянства, які перебувають в Україні на відпочинку чи лікуванні за відповідними путівками або іншими документами на визначений органами Держмитслужби термін.

30. Номерні, розпізнавальні знаки, написи і позначення

30.1. Власники механічних транспортних засобів і причепів до них повинні зареєструвати (перереєструвати) їх у Державтоінспекції незалежно від їхнього технічного стану протягом **10** діб з моменту придбання (отримання), митного оформлення або переобладнання чи ремонту, якщо необхідно внести зміни до реєстраційних документів.

30.2. На механічних транспортних засобах (за винятком трамваїв і тролейбусів) і причепах у передбачених для цього місцях встановлюються номерні знаки відповідного зразка.

{ Абзац перший пункту 30.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

На трамваях і тролейбусах наносяться реєстраційні номери, що надаються відповідними уповноваженими на те органами.

{ Абзац третій пункту 30.2 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

30.3. На відповідних транспортних засобах установлюються такі розпізнавальні знаки:

- **а**)

«Автопоїзд»

— три ліхтарі оранжевого кольору, розташовані горизонтально над передньою частиною кабіни (кузова) з проміжками між ліхтарями від 150 до 300 мм — на вантажних автомобілях і колісних тракторах (класу **1.4** т і вище) з причепами, а також на зчленованих автобусах і тролейбусах;

- **б**)

«Глухий водій»

— круг жовтого кольору діаметром 160 мм з нанесеними всередині трьома чорними кружками діаметром 40 мм, розташованими по кутах уявного рівностороннього трикутника, вершина якого спрямована донизу. Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, якими керують глухі або глухонімі водії;

- **в**)

«Діти»

— квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору і чорним зображенням символу дорожнього знака

1.33 (див. **Дорожні знаки**)

(сторона квадрата — не менше 250 мм, кайма — 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що перевозять організовані групи дітей;

- **г**)

«Довгомірний транспортний засіб»

— два прямокутники жовтого кольору розміром 500 х 200 мм з каймою червоного кольору завширшки 40 мм із світлоповертального матеріалу. Знак розміщується на транспортних засобах (крім маршрутних) ззаду горизонтально (чи вертикально) і симетрично до поздовжньої осі, довжина яких від **12** до **22** м.
Довгомірні транспортні засоби, довжина яких з вантажем або без нього перевищує **22** м, а також автопоїзди з двома і більше причепами (незалежно від загальної довжини) повинні мати розміщений ззаду розпізнавальний знак

(у формі прямокутника жовтого кольору розміром 1200 х 300 мм з каймою червоного кольору завширшки 40 мм) із світлоповертального матеріалу. На знакові чорним кольором наноситься зображення вантажного автомобіля з причепом і зазначається їхня загальна довжина в метрах;

- **ґ**)

«Інвалід»

— квадрат жовтого кольору із стороною 150 мм і чорним зображенням символу таблички

7.17 (див. **Дорожні знаки**)

Знак розміщується спереду і ззаду на механічних транспортних засобах, якими керують водії-інваліди;

- **д**)

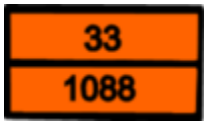

«Інформаційна таблиця небезпечного вантажу»

— прямокутник оранжевого кольору розміром 400 х 300 мм (300 х 120 мм) з каймою чорного кольору (ширина — 15 мм (10 мм), у верхній частині якого зазначається ідентифікаційний номер виду небезпеки, у нижній — ідентифікаційний номер небезпечної речовини за переліком ООН. Знак розміщується з усіх боків на транспортних засобах, що перевозять таку речовину;

- **е**)

«Знак небезпеки»

— ромб із стороною 250 мм, зображення якого повинно відповідати класу небезпечної речовини (згідно з Європейською угодою про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів). Знак розміщується з боків та ззаду на транспортних засобах, що перевозять таку речовину;

- **є**)

«Колона»

— квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору, в який вписано літеру «**К**» чорного кольору (сторона квадрата — не менше 250 мм, ширина кайми — 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що рухаються в колоні;

- **ж**)

«Лікар»

— квадрат синього кольору (сторона — 140 мм) із вписаним зеленим кругом (діаметр — 125 мм), на який нанесено білий хрест (довжина штриха — 90 мм, ширина — 25 мм). Знак розміщується спереду і ззаду на автомобілях, що належать водіям-лікарям (за їхньою згодою).
Якщо на транспортному засобі розміщено розпізнавальний знак «Лікар», у ньому повинна бути спеціальна медична аптечка та інструментарій за переліком, визначеним МОЗ, для подання кваліфікованої допомоги під час дорожньо-транспортної пригоди;

- **з**)

«Негабаритний вантаж»

— сигнальні щитки або прапорці розміром 400 х 400 мм з нанесеними по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються (ширина — 50 мм), а в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості — світлоповертачами або ліхтарями: спереду білого кольору, ззаду — червоного, збоку — оранжевого. Знак розміщується на крайніх зовнішніх частинах вантажу, що виступає за габарити транспортного засобу на відстань, більшу ніж це передбачено пунктом **22.4** цих Правил;

- **и**)

«Обмеження максимальної швидкості»

— зображення дорожнього знака

3.29 (див. **Дорожні знаки**)

із зазначенням дозволеної швидкості (діаметр знака — не менше 160 мм, ширина кайми — 1/10 діаметра). Знак розміщується (наноситься) ззаду ліворуч на механічних транспортних засобах, якими керують водії із стажем до 2 років великовагових та великогабаритних транспортних засобах, транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, у разі перевезення вантажним автомобілем пасажирів, а також у випадках, коли максимальна швидкість транспортного засобу згідно з його технічною характеристикою або окремими умовами руху, визначеними Державтоінспекцією, нижча встановленої в пунктах **12.6** і **12.7** цих Правил;
{підпункт «и» пункту 30.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

- **і**)

«Розпізнавальний автомобільний знак України»

— еліпс білого кольору з чорною каймою і нанесеними усередині латинськими літерами UA. Довжина осей еліпса повинна бути 175 і 115 мм. Розміщується ззаду на транспортних засобах, які перебувають у міжнародному русі;

- **ї**)

«Розпізнавальний знак транспортного засобу»

— спеціальна стрічка із світлоповертальної плівки з нанесеними під кутом 45 градусів червоними і білими смугами, що чергуються. Знак розміщується на транспортних засобах ззаду горизонтально і симетрично до поздовжньої осі якомога ближче до зовнішнього габариту транспортного засобу, а на транспортних засобах, що мають кузов-фургон, — і вертикально. На транспортних засобах, що використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму, і на їх обладнанні знак розміщується також спереду і по боках.
Розпізнавальний знак розміщується обов'язково на транспортних засобах, що

використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму. На інших транспортних засобах розпізнавальний знак розміщується за бажанням їх власників;

- **й**)

«Таксі»

— квадрати контрастного кольору (сторона — щонайменше 20 мм), які розміщені у шаховому порядку у два ряди. Знак встановлюється на даху транспортних засобів або наноситься на боковій їх поверхні. При цьому повинно бути нанесено щонайменше п'ять квадратів;

- **к**)

«Учбовий транспортний засіб»

— рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру «У» чорного кольору (сторона — не менше 200 мм, ширина кайми — 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що використовуються для навчання водінню (допускається встановлення двостороннього знака на даху легкового автомобіля);

- **л**)

«Шипи»

— рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру «Ш» чорного кольору (сторона трикутника — не менше 200 мм, ширина кайми — 1/10 сторони). Знак розміщується ззаду на транспортних засобах, на яких встановлено шини з шипами.

30.4. Розпізнавальні знаки розміщуються на висоті 400 — 1600 мм від поверхні дороги так, щоб вони не обмежували оглядовість і їх було добре видно іншим учасникам дорожнього руху.

30.5. Для позначення гнучкого зчеплення під час буксирування використовуються прапорці або щитки розміром 200 x 200 мм з нанесеними на них по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються, із світлоповертального матеріалу завширшки 50 мм.

30.6.

Знак аварійної зупинки

відповідно до ГОСТ 24333–97 являє собою рівносторонній трикутник, виготовлений із світлоповертальних планок червоного кольору з внутрішньою флуоресцентною вставкою червоного кольору.

30.7. Забороняється наносити на зовнішні поверхні транспортних засобів зображення чи написи, що не передбачені підприємством-виробником або збігаються з кольорографічними схемами, розпізнавальними знаками чи написами транспортних засобів оперативних і спеціальних служб, передбаченими ДСТУ 3849–99.

31. Технічний стан і обладнання транспортних засобів

31.1. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

31.2. Забороняється експлуатація тролейбусів і трамваїв за наявності будь-якої несправності, зазначеної в правилах технічної експлуатації цих транспортних засобів.

31.3. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством:

- **а**) у разі їх виготовлення або переобладнання з порушенням вимог стандартів, правил і нормативів, що стосуються безпеки дорожнього руху;
- **б**) якщо вони не пройшли обов'язковий технічний контроль (для транспортних засобів, що підлягають такому контролю);

  { Підпункт «б» пункту 31.3 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

- **в**) якщо номерні знаки не відповідають вимогам відповідних стандартів;

- **г**) у разі обладнання без дозволу Державтоінспекції спеціальними звуковими та світловими сигналами.

31.4. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством за наявності таких технічних несправностей і невідповідності таким вимогам:

31.4.1. Гальмові системи:

- **а**) змінено конструкцію гальмових систем, застосовано гальмову рідину, вузли або окремі деталі, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника;

- **б**) під час дорожніх випробувань робочої гальмової системи перевищуються такі значення:

Тип транспортного засобу	**Гальмовий шлях, м, не більше ніж**
Легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажів	14, 7
Автобуси	18, 3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 12 т **включно**	18, 3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 12 т	19, 5
Автопоїзди, тягачами яких є легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажу	16, 6
Автопоїзди, тягачами яких є вантажні автомобілі	19, 5
Двоколісні мотоцикли і мопеди	7, 5
Мотоцикли з причепом	8, 2

- Нормативне значення гальмового шляху для транспортних засобів випуску до 1988 року допускається перевищувати не більше ніж на 10 відсотків значення, поданого в таблиці.

Примітки:

1. Випробування робочої гальмової системи проводиться на горизонтальній ділянці дороги з рівним, сухим, чистим цементо- або асфальтобетонним покриттям при швидкості транспортного засобу на початок гальмування: **40** км/год. — для автомобілів, автобусів і автопоїздів; **30** км/год. — для мотоциклів, мопедів за методом одноразового впливу на органи керування гальмовою системою. Результати випробування вважаються незадовільними, якщо під час гальмування транспортний засіб розвертається на кут більше 8 градусів або займає смугу руху більше ніж **3,5** м.

2. Гальмовий шлях вимірюється з моменту натискання на гальмову педаль (рукоятку) до повної зупинки транспортного засобу;

- **в**) порушено герметичність гідравлічного гальмового приводу;

- **г**) порушено герметичність пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу, що спричиняє зменшення тиску повітря при непрацюючому двигуні більш як на 0,05 МПа (0, 5 кГс/кв. см) за 15 хв. у разі приведення в дію органів керування гальмовою системою;

- **ґ**) не працює манометр пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу;

- **д**) стоянкова гальмова система при відключеному від трансмісії двигуні не забезпечує нерухомий стан:

транспортних засобів з повним навантаженням — на уклоні не менше ніж 16 %;

легкових автомобілів, їхніх модифікацій для перевезення вантажів, а також автобусів у спорядженому стані — на уклоні не менше ніж 23 %;

вантажних автомобілів і автопоїздів у спорядженому стані — на уклоні не менше ніж 31 %;

- **е**) не замикається важіль (рукоятка) стоянкової гальмової системи в робочому положенні;

31.4.2. Рульове керування:

- **а**) сумарний люфт у рульовому керуванні перевищує такі граничні значення:

Тип транспортного засобу	**Граничне значення сумарного люфту, град., не більше ніж**
Легкові автомобілі та вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3, 5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою до 5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою понад 5 т	20
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 3, 5 т	20
Автомобілі і автобуси, зняті з виробництва	25

- **б**) є не передбачені конструкцією відчутні взаємні переміщення деталей і вузлів рульового керування або переміщення їх відносно кузова (шасі, кабіни, рами) транспортного засобу; нарізні з'єднання не затягнуті або надійно не зафіксовані;

- **в**) зіпсований або відсутній передбачений конструкцією підсилювач рульового керування або рульовий демпфер (на мотоциклах);

- **г**) у рульовому керуванні встановлено деталі із слідами залишкової деформації та іншими дефектами, а також застосовано деталі і робочі рідини, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника.

31.4.3. Зовнішні світлові прилади:

- **а**) кількість, тип, колір, розміщення і режим роботи зовнішніх світлових приладів не відповідають вимогам конструкції транспортного засобу;

- **б**) порушено регулювання фар;

- **в**) не горить лампа лівої фари в режимі ближнього світла;

- **г**) на світлових приладах немає розсіювачів або використовуються розсіювачі і лампи, що не відповідають типу даного світлового приладу;

- **ґ**) на розсіювачах світлових приладів нанесено тонування або покриття, що зменшує їх прозорість чи світлопропускання.

Примітки:

1. Мотоцикли (мопеди) можуть бути додатково обладнані однією протитуманною фарою, інші механічні транспортні засоби — двома. Протитуманні фари повинні розміщуватися на висоті не менше 250 мм від поверхні дороги (але не вище фар ближнього світла) симетрично до

поздовжньої осі транспортного засобу і не далі 400 мм від зовнішнього габариту за шириною.

2. Дозволяється встановлювати на транспортних засобах один або два задні протитуманні ліхтарі червоного кольору на висоті 400 — 1200 мм і не ближче 100 мм до ліхтарів сигналу гальмування.
3. Увімкнення протитуманних фар, задніх протитуманних ліхтарів повинно здійснюватися одночасно з увімкненням габаритних вогнів і освітленням номерного знака (ближнім або дальнім світлом фар).
4. На легковому автомобілі і автобусі дозволяється встановлювати один або два додаткові немиготливі сигнали гальмування червоного кольору на висоті 1150 — 1400 мм від поверхні дороги;

31.4.4. Склоочисники і склообмивачі вітрового скла:

- **а**) не працюють склоочисники;
- **б**) не працюють передбачені конструкцією транспортного засобу склообмивачі;

31.4.5. Колеса і шини:

- **а**) шини легкових автомобілів та вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою до **3,5** т мають залишкову висоту малюнка протектора менше **1,6** мм, вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою понад **3,5** т — **1,0** мм, автобусів — **2,0** мм, мотоциклів і мопедів — **0,8** мм.
  Для причепів установлюються норми залишкової висоти малюнка протектора шин, аналогічні нормам для шин автомобілів-тягачів;
- **б**) шини мають місцеві пошкодження (порізи, розриви тощо), що оголюють корд, а також розшарування каркаса, відшарування протектора і боковини;
- **в**) шини за розміром або допустимим навантаженням не відповідають моделі транспортного засобу;
- **г**) на одну вісь транспортного засобу встановлено діагональні шини разом з радіальними, ошиповані і неошиповані, морозостійкі і неморозостійкі, шини різних розмірів чи конструкцій, а також шини різних моделей з різними малюнками протектора для легкових автомобілів, різними типами малюнків протектора — для вантажних автомобілів;
- **ґ**) на передню вісь транспортного засобу встановлено радіальні шини, а на іншу (інші) — діагональні;
- **д**) на передній осі автобуса, який виконує міжміські перевезення, встановлено шини з відновленим протектором, а на інших осях — шини, відновлені за другим класом ремонту;
- **е**) на передній осі легкових автомобілів і автобусів (крім автобусів, які виконують міжміські перевезення) встановлено шини, відновлені за другим класом ремонту;
- **є**) відсутній болт (гайка) кріплення або є тріщини диска і ободів коліс;

31.4.6. Двигун:

- **а**) вміст шкідливих речовин у відпрацьованих газах або їх димність перевищують установлені стандартами норми;
- **б**) негерметична паливна система;

- **в**) несправна система випускання відпрацьованих газів;

31.4.7. Інші елементи конструкції:

- **а**) немає передбачених конструкцією транспортного засобу стекол, дзеркал заднього виду;
- **б**) не працює звуковий сигнал;
- **в**) встановлено на скло додаткові предмети або нанесено покриття, які обмежують оглядовість з місця водія, і погіршують його прозорість.
  Примітка:
  На верхній частині вітрового скла автомобілів і автобусів можуть бути прикріплені прозорі кольорові плівки. Дозволяється застосовувати тоновані стекла (крім дзеркальних), світлопропускання яких відповідає вимогам ГОСТ 5727–88. Дозволяється застосовувати занавіски на бокових вікнах автобусів;
- **г**) не працюють передбачені конструкцією замки дверей кузова або кабіни, запори бортів вантажної платформи, запори горловин цистерн і паливних баків, механізм регулювання положення сидіння водія, аварійні виходи, пристрої для приведення їх у дію, привід керування дверима, спідометр, тахограф, пристрій для обігрівання і обдування скла;
- **ґ**) зруйновано корінний лист або центральний болт ресори;
- **д**) зіпсовано тягово-зчіпний або опорно-зчіпний пристрій тягача і причіпної ланки у складі автопоїзда, а також передбачені їхньою конструкцією страхувальні троси (ланцюги). Є люфти в з'єднаннях рами мотоцикла з рамою бокового причепа;
- **е**) відсутній передбачений конструкцією бампер або задній захисний пристрій, грязезахисні фартухи і бризковики;
- **є**) відсутні:

  медична аптечка з нанесеними на неї відомостями про тип транспортного засобу, для якого вона призначена, — на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі, мікроавтобусі, тролейбусі, автомобілі, що перевозить небезпечний вантаж;

  знак аварійної зупинки (миготливий червоний ліхтар), який відповідає вимогам стандарту, — на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі;

  на вантажних автомобілях з дозволеною максимальною масою понад **3,5** т і в автобусах з дозволеною максимальною масою понад **5** т — **противідкотні упори (щонайменше два)**;

  проблискові маячки оранжевого кольору на великовагових та великогабаритних транспортних засобах;
  {абзац п'ятий підпункту «є» пункту 31.4.7 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2008 р. N 876}

  працездатний **вогнегасник** на легковому, вантажному автомобілі, автобусі.

  Примітки:
  1. Тип, марка, місця встановлення додаткової кількості вогнегасників, якими обладнуються транспортні засоби, що перевозять радіоактивні та окремі небезпечні вантажі, визначаються умовами безпечного перевезення конкретного небезпечного вантажу.
  2. Аптечка, перелік медикаментів якої відповідає ДСТУ 3961-2000 для відповідного типу транспортного засобу, і вогнегасник повинні бути в закріпленому стані у місцях, визначених підприємством-виробником. У разі коли конструкцією транспортного засобу зазначені місця не передбачено, медична аптечка і вогнегасник повинні розташовуватись у легкодоступних місцях. Тип і кількість вогнегасників повинні відповідати встановленим нормам. Вогнегасники, якими

забезпечуються транспортні засоби, повинні бути сертифікованими в Україні відповідно до вимог законодавства;
{ Пункт 2 примітки підпункту «є» пункту 31.4.7 в редакції Постанови КМ N 934 (934-2009-п) від 03.09.2009 }

- **ж**) відсутні ремені безпеки та підголовники в транспортних засобах, де їх установка передбачена конструкцією;
- **з**) ремені безпеки не в робочому стані або мають видимі надриви на лямках;
- **и**) на мотоциклі немає передбачених конструкцією дуг безпеки;
- **і**) на мотоциклах і мопедах немає передбачених конструкцією підніжок, на сідлі — поперечних рукояток для пасажира;
- **ї**) відсутні або несправні фари і задні габаритні ліхтарі транспортного засобу, що перевозить великогабаритний, великоваговий чи небезпечний вантаж, а також проблискові маячки, світлоповертальні елементи, розпізнавальні знаки, передбачені **пунктом 30.3** цих Правил.

31.5. У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у **пункті 31.4** цих Правил, водій повинен вжити заходів для їх усунення, а якщо це зробити неможливо — рухатися якомога коротшим шляхом до місця стоянки або ремонту, дотримуючись запобіжних заходів з виконанням вимог **пунктів 9.9 і 9.11** цих Правил.

У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у **пункті 31.4.7** («**ї**»; «**д**» — у складі автопоїзда) подальший рух заборонено до їх усунення. Водій несправного транспортного засобу повинен вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини дороги.

31.6. Забороняється подальший рух транспортних засобів, у яких:

- **а**) робоча гальмова система чи рульове керування не дають змоги водієві зупинити транспортний засіб або здійснити маневр під час руху з мінімальною швидкістю;
- **б**) у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості не горять лампи фар чи задніх габаритних ліхтарів;
- **в**) під час дощу або снігопаду не працює склоочисник з боку розміщення керма;
- **г**) зіпсований тягово-зчіпний пристрій автопоїзда.

31.7. Забороняється експлуатація транспортного засобу шляхом доставки його на спеціальний майданчик чи стоянку Державтоінспекції у випадках, передбачених законодавством.

32. Окремі питання організації дорожнього руху, що потребують узгодження з Державтоінспекцією

32.1. З органами Державтоінспекції узгоджуються:

- **а**) розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних лініях міських вулиць і доріг та їх штучних спорудах кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торговельних пунктів, а також на прилеглих територіях, будинках, спорудах — адміністративних приміщень підприємств, установ та організацій, місць торгівлі та надання послуг;
- **б**) маршрути та перелік доріг, на яких може проводитися навчання водінню транспортними засобами;
- **в**) умови та порядок руху колон у складі більш як понад **5** механічних транспортних засобів;
- **г**) підпункт «**г**» пункту 32.1 виключено
  {згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634}
- **ґ**) підпункт «**ґ**» пункту 32.1 виключено
  {згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634}
- **д**) порядок буксирування двох і більше транспортних засобів;
- **е**) технічні вимоги, конструкція та встановлення на транспортних засобах спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв (типу «Сирена», проблисковий маячок тощо), світлових покажчиків та розпізнавальних знаків автомобілів аварійної служби, а також розміщення реклами та нанесення білих смуг під нахилом на зовнішніх бокових поверхнях транспортних засобів;
- **є**) переобладнання транспортних засобів.

З органами Державтоінспекції узгоджуються також інші питання забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачені законодавчими актами.

32.2. Забороняється, у тому числі в умовах спеціалізованих підприємств, які займаються ремонтом і технічним обслуговуванням транспортних засобів, внесення змін в ідентифікаційні номери і номерні таблички кузова чи шасі (рами), двигуна транспортного засобу, а також їх знищення (перенесення, закріплення, відновлення тощо) без попереднього узгодження з Державтоінспекцією.

Дорожні знаки (Додаток 1)

1. Попереджувальні знаки

1.1 «Небезпечний поворот праворуч»

1.2 «Небезпечний поворот ліворуч»

Знаки **1.1** і **1.2** попереджають про заокруглення дороги радіусом менше 500 м поза населеними пунктами і менше 150 м — у населених пунктах або про заокруглення з обмеженою оглядовістю.

1.3.1

1.3.2

«Декілька поворотів»

Ділянка дороги з двома і більше розташованими один за одним небезпечними поворотами: **1.3.1** — з першим поворотом праворуч, **1.3.2** — з першим поворотом ліворуч.

1.4.1

1.4.2

1.4.3 «Напрямок повороту»

Знаки (**1.4.1** — рух праворуч, **1.4.2** — рух ліворуч) показують напрямок повороту дороги, позначеної знаками **1.1** і **1.2**, напрямок об'їзду перешкоди на дорозі, а знак **1.4.1**, крім того, — напрямок об'їзду центра перехрестя з круговим рухом; знак **1.4.3** (рух праворуч або ліворуч) показує напрямок руху на Т-подібних перехрестях, розгалуженнях доріг або об'їзду ділянки дороги, що ремонтується.

1.5.1 **1.5.2** **1.5.3**

«Звуження дороги»

Знак **1.5.1** — звуження дороги з обох боків, **1.5.2** — з правого, **1.5.3** — з лівого боку.

1.6 «Крутий підйом» **1.7** «Крутий спуск»

Знаки **1.6** і **1.7** попереджають про наближення до підйому або спуску, на якому діють вимоги **розділу 28** цих Правил.

1.8 «Виїзд на набережну або берег»

Виїзд на берег водойми, у тому числі на поромну переправу (застосовується з табличкою **7.11**).

1.9 «Тунель»

Наближення до споруди, що не має штучного освітлення, оглядовість в'їзного порталу якої обмежена або на під'їзді до неї звужена проїзна частина.

1.10 «Нерівна дорога»

Ділянка дороги, що має нерівності проїзної частини — хвилястості, напливи, спучування.

1.11 «Пагорб»

Ділянка дороги з буграми, напливами чи неплавним стикуванням конструкцій мостів. Знак також може застосовуватися перед штучно створюваними буграми у місцях, де необхідно примусово обмежити швидкість руху транспортних засобів (небезпечні виїзди з прилеглих територій, місця з інтенсивним рухом дітей через дорогу тощо).

1.12 «Вибоїна»

Ділянка дороги з вибоїнами чи просіданнями дорожнього покриття на проїзній частині.

1.13 «Слизька дорога»

Ділянка дороги з підвищеною слизькістю проїзної частини.

1.14 «Викидання кам'яних матеріалів»

Ділянка дороги, на якій можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс транспортних засобів.

1.15 «Небезпечне узбіччя»

Підвищене, занижене, зруйноване узбіччя або узбіччя, на якому виконуються ремонтні роботи.

1.16 «Падіння каміння»

Ділянка дороги, на якій можуть бути падіння каміння, обвали, зсуви.

1.17 «Боковий вітер»

Ділянка дороги, на яких можливий сильний боковий вітер або його раптові пориви.

1.18 «Низьколітаючі літаки»

Ділянка дороги, яка проходить поблизу аеродрому або над якою літаки чи вертольоти пролітають на невеликій висоті.

1.19 «Перехрещення з рухом по колу»

1.20 «Перехрещення з трамвайною колією»

Місце перетинання дороги з трамвайною колією на перехресті з обмеженою оглядовістю чи поза ним.

1.21 «Перехрещення рівнозначних доріг»

1.22 «Перехрещення з другорядною дорогою»

1.23.1

1.23.2

1.23.3

1.23.4

«Прилягання другорядної дороги»

Знак **1.23.1** — прилягання з правого боку, **1.23.2** — з лівого, **1.23.3** — з правого і лівого, **1.23.4** — з лівого і правого боку.

1.24 «Світлофорне регулювання»

Перехрестя, пішохідний перехід або ділянка дороги, рух на якій регулюється світлофором.

1.25 «Розвідний міст»

Наближення до розвідного моста.

1.26 «Двосторонній рух»

Початок ділянки дороги (проїзної частини) із зустрічним рухом після одностороннього.

1.27 «Залізничний переїзд із шлагбаумом»

1.28 «Залізничний переїзд без шлагбаума»

1.29 «Одноколійна залізниця»

Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з однією колією.

1.30 «Багатоколійна залізниця»

Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з двома і більше коліями.

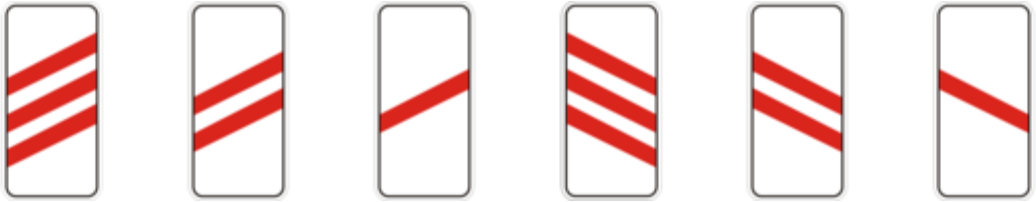

1.31.1 **1.31.2** **1.31.3** **1.31.4** **1.31.5** **1.31.6**

«Наближення до залізничного переїзду»

Додаткове попередження про наближення до залізничного переїзду поза населеними пунктами.

1.32 «Пішохідний перехід»

Наближення до нерегульованого пішохідного переходу, позначеного відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

1.33 «Діти»

Ділянка дороги, на якій можлива поява дітей з території дитячого закладу (дошкільний заклад, школа, оздоровчий табір тощо), що прилягає безпосередньо до дороги.

1.34 «Виїзд велосипедистів»

Ділянка дороги, на якій можлива поява велосипедистів, або місце перехрещення з велосипедною доріжкою поза перехрестям.

1.35 «Перегін худоби»

Ділянка дороги, на якій можлива поява худоби.

1.36 «Дикі тварини»

Ділянка дороги, на якій можлива поява диких тварин.

1.37 «Дорожні роботи»

Ділянка дороги, на якій виконуються роботи.

1.38 «Затори в дорожньому русі»

Ділянка дороги, де звуження проїзної частини спричиняє затори в дорожньому русі внаслідок виконання дорожніх робіт чи з інших причин.

1.39 «Інша небезпека (аварійно небезпечна ділянка)

Небезпечна ділянка дороги у місцях, де ширина проїзної частини, радіуси заокруглень тощо не відповідають вимогам будівельних норм, а також місце або ділянка концентрації дорожньо-транспортних пригод.

Попереджувальні знаки, за винятком знаків 1.4.1 — 1.4.3, 1.29 — 1.31.6, установлюються поза населеними пунктами на відстані 150 — 300 м, у населених пунктах — на відстані 50 — 100 м до початку небезпечної ділянки. У разі потреби знаки встановлюються і на іншій відстані, яка зазначається на табличці 7.1.1.

Знаки 1.6 і 1.7 встановлюються безпосередньо перед початком підйомів або спусків, розташованих один за одним.

На знаках 1.23.1 — 1.23.4 зображення прилягань відповідає реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 і 1.23.4 встановлюються, коли відстань між приляганнями другорядних доріг менше ніж 50 м у населених пунктах і 100 м — поза ними.

Знаки 1.29 і 1.30 встановлюються безпосередньо перед залізничним переїздом.

Знак 1.31.1 установлюється з першим (головним) по ходу руху знаком 1.27 або 1.28, знак 1.31.4 — з дублюючим, який встановлюється на лівому боці проїзної частини, знаки **1.31.3** і **1.31.6** — з другим знаком 1.27 або 1.28, знаки 1.31.2 і 1.31.5 самостійно (на рівномірній відстані між першим і другим знаком 1.27 або 1.28).

Знак 1.37 може бути встановлено на відстані 10 — 15 м до місця виконання короткотермінових робіт на проїзній частині в населеному пункті.

Поза населеними пунктами знаки 1.8, 1.13 — 1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33 і 1.37, а в населених пунктах знаки 1.33 і 1.37 повторюються. Наступний знак встановлюється на відстані щонайменше 50 м до початку небезпечної ділянки.

Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37 і 1.38 — тимчасові і встановлюються на період, необхідний для виконання відповідних робіт на дорозі.

2. Знаки пріоритету

2.1 «Дати дорогу»

Водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що під'їжджають до нерегульованого перехрестя по головній дорозі, а за наявності таблички 7.8 — транспортним засобам, що рухаються по головній дорозі.

2.2 «Проїзд без зупинки заборонено»

Забороняється проїзд без зупинки перед розміткою 1.12 (стоп-лінія), а якщо вона відсутня — перед знаком.

2.3 «Головна дорога»

Надається право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.4 «Кінець головної дороги»

Скасовується право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.5 «Перевага зустрічного руху»

Забороняється в'їзд на вузьку ділянку дороги, якщо це може утруднити зустрічний рух. Водій повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам, що знаходяться на вузькій ділянці.

2.6 «Перевага перед зустрічним рухом»

Вузька ділянка дороги, під час руху якою водій має перевагу стосовно зустрічних транспортних засобів.

Знаки 2.1 — 2.3, 2.5 і 2.6 встановлюються безпосередньо перед перехрестям або вузькою ділянкою дороги, крім того, знак 2.3 на початку, а знак 2.4 — в кінці головної дороги. Знак 2.3 з табличкою 7.8 обов'язково повторюється перед перехрестям, на якому головна дорога змінює свій напрямок.

Поза населеними пунктами на дорогах з твердим покриттям знак 2.1 повторюється з додатковою табличкою 7.1.1.

Якщо безпосередньо перед перехрестям встановлено знак 2.2, то йому повинен передувати знак 2.1 з додатковою табличкою 7.1.2.

Якщо знак 2.2 встановлений перед залізничним переїздом, що не охороняється та не обладнаний світлофорною сигналізацією, водій повинен зупинитися перед стоп-лінією, а за її відсутності — перед цим знаком.

3. Заборонні знаки

3.1 «Рух заборонено»

Забороняється рух усіх транспортних засобів.

3.2 «Рух механічних транспортних засобів заборонено»

3.3 «Рух вантажних автомобілів заборонено»

Забороняється рух вантажних автомобілів і составів транспортних засобів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т (якщо на знакові не зазначена маса) або з такою, що перевищує зазначену на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.4 «Рух з причепом заборонено»

Забороняється рух вантажних автомобілів і тракторів з причепами будь-якого типу, а також буксирування механічних транспортних засобів.

3.5 «Рух тракторів заборонено»

Забороняється рух тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.6 «Рух мотоциклів заборонено»

3.7 «Рух на мопедах заборонено»

Забороняється рух на мопедах і велосипедах з підвісним двигуном.

3.8 «Рух на велосипедах заборонено»

3.9 «Рух пішоходів заборонено»

3.10 «Рух з ручними візками заборонено»

3.11 «Рух гужових возів (саней) заборонено»

Забороняється рух гужових возів (саней), тварин під сідлом або в'юком, а також прогін худоби.

3.12 «Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено»

3.13 «Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено»

3.14 «Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено»

3.15 «Рух транспортних засобів, маса яких перевищує … т, заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів, у тому числі їх составів, загальна фактична маса яких перевищує зазначену на знакові.

3.16 «Рух транспортних засобів, навантаження на вісь яких перевищує … т, заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів, у яких фактичне навантаження на будь-яку вісь більше зазначеної на знакові.

3.17 «Рух транспортних засобів, ширина яких перевищує … м, заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів, габаритна ширина яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.18 «Рух транспортних засобів, висота яких перевищує … м, заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів, габаритна висота яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.19 «Рух транспортних засобів, довжина яких перевищує … м, заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів, габаритна довжина яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.20 «Рух транспортних засобів без дотримання дистанції … м заборонено»

Забороняється рух транспортних засобів з дистанцією між ними менше зазначеної на знакові.

3.21 «В'їзд заборонено»

Забороняється в'їзд усіх транспортних засобів.

3.22 «Поворот праворуч заборонено»

3.23 «Поворот ліворуч заборонено»

Забороняється поворот ліворуч транспортних засобів. При цьому розворот дозволяється.

3.24 «Розворот заборонено»

Забороняється розворот транспортних засобів. При цьому поворот ліворуч дозволяється.

3.25 «Обгін заборонено»

Забороняється обгін усіх транспортних засобів (крім поодиноких*, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год.).

---

* Поодинокими вважаються одиночні транспортні засоби, автопоїзди, а також буксируючий транспортний засіб у зчепленні з буксированим.

3.26 «Кінець заборони обгону»

3.27 «Обгін вантажним автомобілям заборонено»

Забороняється вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т обганяти усі транспортні засоби (крім поодиноких, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год.). Тракторам забороняється обгін усіх транспортних засобів, крім поодиноких велосипедів, гужових возів (саней).

3.28 «Кінець заборони обгону вантажним автомобілям»

3.29 «Обмеження максимальної швидкості»

Забороняється рух із швидкістю, що перевищує зазначену на знакові.

3.30 «Кінець обмеження максимальної швидкості»

3.31 «Зона обмеження максимальної швидкості»

Забороняється в зоні (населений пункт, мікрорайон, зона відпочинку тощо) рух із швидкістю, яка перевищує зазначену на знакові.

3.32 «Кінець зони обмеження максимальної швидкості»

3.33 «Подачу звукового сигналу заборонено»

Забороняється користування звуковими сигналами, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

3.34 «Зупинку заборонено»

Забороняються зупинка і стоянка транспортних засобів, крім таксі, що здійснює посадку або висадку пасажирів (розвантаження чи завантаження вантажу).

3.35 «Стоянку заборонено»

Забороняється стоянка усіх транспортних засобів.

3.36 «Стоянку заборонено в непарні числа місяця»

3.37 «Стоянку заборонено в парні числа місяця»

3.38 «Зона обмеженої стоянки»

Визначає територію в населеному пункті, на якій тривалість стоянки обмежена незалежно від того, чи справляється за це плата. У нижній частині знака можуть бути зазначені умови обмеження стоянки. У відповідних випадках на знакові або додаткових табличках 7.4.1 — 7.4.7, 7.19 зазначаються дні і час доби, протягом яких діє обмеження, а також його умови.

Забороняється стоянка в позначеній зоні тривалістю більше тієї, яка зазначена на табличках 7.4.1 — 7.4.7, 7.19.

3.39 «Кінець зони обмеженої стоянки»

3.40 «Митниця»

Забороняється проїзд без зупинки біля митниці.

3.41 «Контроль»

Забороняється проїзд без зупинки перед контрольними пунктами (пост міліції, карантинний пост, прикордонна зона, закрита територія, пункт оплати проїзду на платних дорогах тощо).

3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень»

Визначає одночасно кінець дії усіх заборон і обмежень, що запроваджені заборонними дорожніми знаками 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37.

3.43 «Небезпека»

Забороняє рух усіх без винятку користувачів доріг, вулиць, залізничних переїздів у зв'язку з дорожньо-транспортною пригодою, аварією, проявом стихійного лиха чи іншою небезпекою для руху (зсув ґрунту, падіння каміння, сильний снігопад, повінь тощо).

Не поширюється дія знаків:

3.1, 3.2, 3.21 — 3.24, 3.34 — на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами;

3.1, 3.2, 3.35 — 3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18 на водіїв-інвалідів, що керують мотоколяскою або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком

«Інвалід»

3.1 — 3.8, 3.11 — на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення;

3.3 — на вантажні автомобілі, які мають похилу білу смугу на зовнішній бічній поверхні або перевозять групи людей;

3.35 — 3.38 — на таксі з увімкненим таксометром.

Дія знаків 3.22 — 3.24 поширюється на перехрещення проїзних частин та інші місця, перед якими встановлено один з цих знаків.

Зона дії знаків 3.1 — 3.15, 3.19 — 3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37 — від місця встановлення до найближчого перехрестя за ним, а в населених пунктах, де немає перехресть, — до кінця населеного пункту. Дія знаків не переривається в місцях виїзду з прилеглих до дороги територій і в місцях перехрещення (прилягання) з польовими, лісовими та іншими дорогами без покриття, перед якими не встановлено знаки пріоритету.

У разі заборони руху на ділянках доріг, позначених знаками 3.17 — 3.19, об'їзд слід здійснювати за іншим маршрутом.

Дія знаків 3.31 і 3.38 поширюється на всю відповідну зону.

Дія знаків 3.9, 3.10, 3.34 — 3.37 поширюється лише на той бік дороги, на якому вони встановлені.

Дія знака 3.16 поширюється на ту дорогу (ділянку дороги), на початку якої встановлений цей знак.

Дія знаків 3.17, 3.18 поширюється на те місце, перед яким встановлений цей знак.

Дія знака 3.29, що встановлений перед населеним пунктом, позначеним знаком 5.45, поширюється до цього знака.

У разі одночасного застосування знаків 3.36 і 3.37 час перестановки транспортних засобів з одного боку дороги на другий — з 19 до 24 год.

Зона дії знаків може бути зменшена:

для знаків 3.20 і 3.33 — застосуванням таблички 7.2.1;

для знаків 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.38 — установленням у кінці зони їх дії відповідно знаків 3.26, 3.28, 3.30, 3.32, 3.39;

для знака 3.29 — зміною на знакові величини максимальної швидкості руху;

для знаків 3.34 — 3.37 — табличкою 7.2.2 на початку зони дії, а також установленням у кінці їх зони дії дублюючих знаків 3.34 — 3.37 з табличкою 7.2.3.

Знак 3.34 може застосовуватися разом з розміткою 1.4, знак 3.35 — з розміткою

1.10

при цьому зона їх дії визначається за довжиною лінії розмітки.

У разі заборони руху транспортних засобів і пішоходів знаками 3.5 — 3.11 на одному знакові може бути нанесено не більше трьох їх символів, розділених між собою.

4.1 «Рух прямо»

4.2 «Рух праворуч»

4.3 «Рух ліворуч»

4.4 «Рух прямо або праворуч»

4.5 «Рух прямо або ліворуч»

4.6 «Рух праворуч або ліворуч»

Рух лише у напрямках, указаних стрілками на знаках **4.1** — **4.6**.

4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку»

4.8 «Об'їзд перешкоди з лівого боку»

Об'їзд лише з боку, показаного стрілкою на знаках **4.7** і **4.8**.

4.9 «Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку»

4.10 «Круговий рух»

Вимагає об'їзду клумби (центрального острівця) в напрямку, показаному стрілками на перехресті з круговим рухом.

4.11 «Рух легкових автомобілів»

Дозволяється рух лише легкових автомобілів, автобусів, мотоциклів, маршрутних транспортних засобів і вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

4.12 «Доріжка для велосипедистів»

Рух лише на велосипедах. Якщо немає тротуару або пішохідної доріжки, дозволяється також рух пішоходів.

4.13 «Доріжка для пішоходів»

Рух лише пішоходів.

4.14 «Доріжка для пішоходів і велосипедистів»

Рух пішоходів і велосипедистів.

4.15 «Доріжка для вершників»

Рух лише вершників.

4.16 «Обмеження мінімальної швидкості»

Рух із не меншою швидкістю, ніж зазначено на знакові, але й не більшою, ніж це передбачено **пунктами 12.4 — 12.7** цих Правил.

4.17 «Кінець обмеження мінімальної швидкості»

Знаки 4.3, 4.5 і 4.6 дозволяють також розворот транспортних засобів. Дія знаків 4.1 — 4.6 не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами. Дія знаків 4.1 — 4.6 поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким вони встановлені. Дія знака **4.1**, установленого на початку дороги або за перехрестям, поширюється на ділянку дороги до найближчого перехрестя. Знак не забороняє поворот праворуч у двори та на інші прилеглі до дороги території.

Дія знака **4.11** не поширюється на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у позначеній зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у цій зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення.

5. Інформаційно-вказівні знаки

5.1 «Автомагістраль»

Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил.

5.2 «Кінець автомагістралі»

5.3 «Дорога для автомобілів»

Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил (за винятком пункту 27.3 цих Правил).

5.4 «Кінець дороги для автомобілів»

5.5 «Дорога з одностороннім рухом»

Дорога або відокремлена проїзна частина, по якій рух транспортних засобів за всією шириною здійснюється лише в одному напрямку.

5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом»

5.7.1 **5.7.2**

«Виїзд на дорогу з одностороннім рухом»

Вказують напрямок руху на перехрещуваній дорозі, якщо на ній організовано односторонній рух. Рух транспортних засобів по цій дорозі або проїзній частині дозволяється лише у напрямку стрілки.

5.8 «Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів»

Дорога, на якій рух транспортних засобів здійснюється за встановленим маршрутом по спеціально відведеній смузі назустріч загальному потоку транспортних засобів.

5.9 «Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів»

5.10.1

5.10.2

«Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів»

5.11 «Смуга для руху маршрутних транспортних засобів»

Смуга призначена лише для транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами попутно із загальним потоком транспортних засобів.

Дія знака поширюється на смугу руху, над якою він встановлений. Дія знака, що встановлений праворуч від дороги, поширюється на праву смугу руху.

5.12 «Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів»

5.13 «Дорога з реверсивним рухом»

Початок ділянки дороги, на якій по одній або кількох смугах напрямок руху може змінюватися на протилежний.

5.14 «Кінець дороги з реверсивним рухом»

5.15 «Виїзд на дорогу з реверсивним рухом»

5.16

«Напрямки руху по смугах»

Показує кількість смуг на перехресті і дозволені напрямки руху по кожній з них.

5.17.1

5.17.2

«Напрямок руху по смугах»

5.18 «Напрямок руху по смузі»

Показує дозволений напрямок руху по смузі.

Знак **5.18** із стрілкою, що зображає поворот ліворуч іншим чином, ніж це передбачено цими Правилами, означає, що на даному перехресті поворот ліворуч або розворот здійснюється з виїздом за межі перехрестя направо і об'їздом клумби (розділювального острівця) у напрямку стрілки.

5.19 «Використання смуги руху»

Інформує водіїв про використання смуги для руху тільки певних видів транспортних засобів у зазначених напрямках.

Якщо на знакові зображено знак, який забороняє або дозволяє рух будь-яким транспортним засобам, рух цих транспортних засобів по ній відповідно забороняється або дозволяється.

5.20.1 **5.20.2** **5.20.3**

«Початок додаткової смуги руху»

Початок додаткової смуги руху на підйомі або смуги гальмування.

Якщо на знакові, встановленому перед додатковою смугою, зображено знак **4.16**, водій транспортного засобу, який не може продовжувати рух по основній смузі із зазначеною або більшою швидкістю, повинен перестроїтися на додаткову смугу руху.

Знак **5.20.3** позначає початок додаткової смуги зліва або початок смуги гальмування перед перехрестям для повороту ліворуч або розвороту.

5.21.1 **5.21.2**

«Кінець додаткової смуги руху»

Знак **5.21.1** указує на кінець додаткової смуги або смуги розгону, **5.21.2** — на кінець смуги, призначеної для руху в даному напрямку.

5.22 «Прилягання смуги для розгону транспортних засобів»

Місце, де смуга для розгону прилягає до основної смуги руху на одному рівні з правого боку.

5.23 «Прилягання додаткової смуги руху з правого боку»

Вказує, що додаткова смуга руху прилягає до основної смуги руху на дорозі з правого боку.

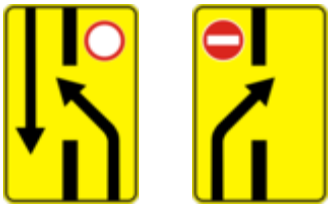

5.24.1 **5.24.2**

«Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою»

Показує напрямок об'їзду закритої для руху ділянки проїзної частини на дорозі з розділювальною смугою або напрямок руху для повернення на проїзну частину праворуч.

5.25 «Смуга руху для аварійної зупинки»

Інформує водія про розташування смуги, спеціально підготовленої для аварійної зупинки транспортних засобів у разі відмови гальмової системи.

5.26 «Місце для розвороту»

Позначає місце для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.27 «Зона для розвороту»

Позначає зону за довжиною для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.28.1

5.28.2

«Напрямок руху для вантажних автомобілів»

Показує рекомендований напрямок руху для вантажних автомобілів і самохідних машин.

5.29.1

5.29.2

5.29.3

«Тупик»

Дорога, що не має наскрізного проїзду.

5.30 «Рекомендована швидкість»

Зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя.

5.31 «Житлова зона»

Інформує про в'їзд на територію, де діють особливі умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.32 «Кінець житлової зони»

5.33 «Пішохідна зона»

Інформує про особливості і умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.34 «Кінець пішохідної зони»

5.35.1 **5.35.2**

«Пішохідний перехід»

Знак **5.35.1** встановлюється праворуч від дороги на ближній межі переходу, а знак **5.35.2** — ліворуч від дороги на дальній межі переходу.

5.36.1 **5.36.2**

«Підземний пішохідний перехід»

5.37.1 **5.37.2**

«Надземний пішохідний перехід»

5.38 «Місце для стоянки»

5.39 «Зона стоянки»

Визначає зону, де дозволена стоянка, за умов, що зазначаються на знакові або додаткових табличках під ним.

5.40 «Кінець зони стоянки»

5.41 «Місце зупинки автобуса»

5.42 «Місце зупинки трамвая»

5.43 «Місце зупинки тролейбуса»

5.44 «Місце зупинки таксі»

5.45 «Початок населеного пункту»

Найменування і початок забудови населеного пункту, в якому діють вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.46 «Кінець населеного пункту»

Місце, з якого на даній дорозі втрачають чинність вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

Знаки **5.45** і **5.46** установлюються на фактичній межі забудови, яка прилягає до дороги.

5.47 «Початок населеного пункту»

Найменування і початок забудови населеного пункту, в якому на даній дорозі не діють вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.48 «Кінець населеного пункту»

Кінець населеного пункту, позначеного знаком **5.47**.

5.49 «Покажчик загальних обмежень швидкості»

Інформує про загальні обмеження швидкості на території України.

5.50 «Можливість використання дороги»

Інформує про можливість руху по гірській дорозі, зокрема у разі переїзду через перевал, назва якого зазначається у верхній частині знака. Таблички **1**, **2** і **3** — змінні. Табличка **1** червоного кольору з написом «Закрито» забороняє рух, зеленого з написом «Відкрито» — дозволяє. Таблички **2** і **3** білого кольору з написами і позначеннями на них — чорного. У разі коли проїзд відкрито, на табличках **2** і **3** вказівки відсутні, проїзд закрито — на табличці 3 зазначається населений пункт, до якого дорога відкрита, а на табличці **2** робиться напис «Відкрито до …».

5.51.1 **5.51.2** **5.51.3**

«Попередній покажчик напрямків»

Напрямок руху до вказаних на знакові населених пунктів та інших об'єктів. На знаках може бути нанесено зображення знаків 3.2 — 3.8, 3.11 — 3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1 — 5.30, 5.61.1, 6.1 - 6.24, символи аеропорту, спортивні та інші піктограми тощо. У нижній частині знака 5.51 зазначається відстань від місця встановлення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

Знак 5.51 використовується також для того, щоб указати на об'їзд ділянок доріг, на яких установлено один із заборонних знаків 3.15 — 3.19.

5.52.1 **5.52.2**

«Попередній покажчик напрямку»

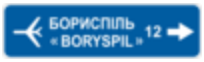

5.53.1 **5.53.2**

«Покажчик напрямку»

Інформує про напрямок руху до зазначених на ньому пунктів.

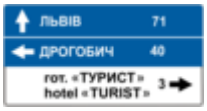

5.54 «Покажчик напрямків»

Інформує про напрямки руху до зазначених на ньому пунктів.

На знаках **5.53.1**, **5.53.2** і **5.54** може бути зазначено відстані до позначених на них об'єктів (км), нанесено зображення знаків 3.2 — 3.8, 3.11 — 3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1 — 5.30, 6.1 — 6.24, символи аеропорту, спортивні та інші піктограми.

5.55 «Схема руху»

Маршрут руху на перехресті в разі заборони окремих маневрів або дозволені напрямки руху на складному перехресті.

5.56 «Схема об'їзду»

Маршрут об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.57.1 **5.57.2**

«Напрямок об'їзду»

Напрямок об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.58.1 **5.58.2**

«Назва об'єкта»

Назва об'єкта іншого, ніж населений пункт (вулиця, річка, озеро, перевал, визначне місце та ін.).

5.59 «Покажчик відстаней»

Відстань до населених пунктів (км), розташованих на маршруті.

5.60 «Кілометровий знак»

Відстань від початку дороги (км).

5.61.1 **5.61.2** **5.61.3**

«Номер маршруту»

Знаки **5.61.1** — номер, наданий дорозі (маршруту); **5.61.2**, **5.61.3** — номер і напрямок дороги (маршруту).

5.62 «Місце зупинки»

Місце зупинки транспортних засобів під час дії заборонного сигналу світлофора (регулювальника) чи перед залізничними переїздами, рух через які регулюється світлофорами.

Знаки 5.17.1 і 5.17.2 з відповідною кількістю стрілок використовуються на дорогах, що мають три смуги і більше, коли в кожному напрямку налічується неоднакова кількість смуг руху.

За допомогою знаків 5.17.1 і 5.17.2 із змінним зображенням організовується реверсивний рух.

Знаки 5.16 і 5.18, що дозволяють поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяють і розворот з цієї смуги.

Дія знаків 5.16 і 5.18, встановлених перед перехрестям, поширюється на все перехрестя, якщо наступні знаки 5.16 і 5.18, установлені на ньому, не дають інших вказівок.

Дія знаків 5.31, 5.33 і 5.39 поширюється на всю позначену ними територію.

Окремі дворові території знаками 5.31 і 5.32 не позначаються, але на таких територіях діють вимоги **розділу 26** цих Правил.

Знаки 5.51 — 5.54, що встановлені поза населеним пунктом, мають зелений або синій фон, якщо вони встановлені відповідно на автомагістралі чи іншій дорозі. Вставка на синьому або зеленому фоні означає, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі. Знаки 5.51 — 5.54, які встановлені в населеному пункті, повинні мати білий фон. Вставки на синьому або зеленому фоні означають, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі.

6.1 «Пункт першої медичної допомоги»

6.2 «Лікарня»

6.3 «Телефон для виклику аварійної служби»

6.4 «Вогнегасник»

6.5 «Пункт технічного обслуговування»

6.6 «Пункт миття автомобілів»

6.7 «Автозаправна станція»

6.8 «Телефон»

6.9 «Пункт довідкової служби»

6.10 «Пост ДАІ»

6.11 «Туалет»

6.12 «Питна вода»

6.13 «Ресторан або їдальня»

6.14 «Кафе»

6.15 «Місце відпочинку»

6.16 «Готель або мотель»

6.17 «Туристична база»

6.18 «Кемпінг»

6.19 «Місце стоянки причепів у кемпінгу»

6.20 «Ділянка для табору автотуристів і місце стоянки причепів у кемпінгу»

6.21 «Будинки для відпочинку»

6.22 «Початок пішохідного маршруту»

6.23 «Пляж або басейн»

6.24 «Визначні місця»

7. Таблички до дорожніх знаків

7.1.1 **7.1.2** **7.1.3** **7.1.4**

«Відстань до об'єкта»

Указують: **7.1.1** — відстань від знака до початку небезпечної ділянки, місця запровадження відповідного обмеження або певного об'єкта (місця), розташованого попереду за ходом руху; **7.1.2** — відстань від знака 2.1 до перехрестя в тому разі, коли безпосередньо перед перехрестям установлено знак 2.2; **7.1.3** і **7.1.4** — відстань до об'єкта, що знаходиться осторонь від дороги.

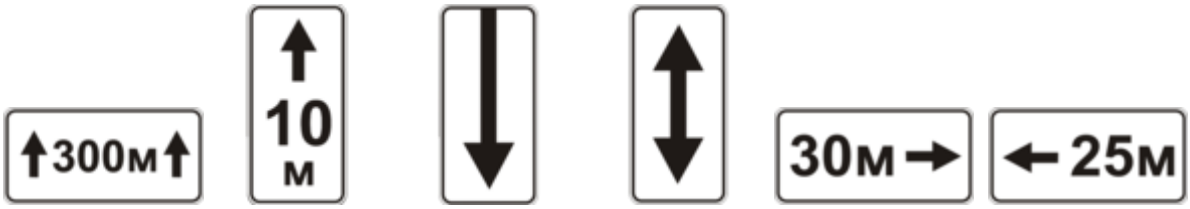

7.2.1 **7.2.2** **7.2.3** **7.2.4** **7.2.5** **7.2.6**

«Зона дії»

Указують: **7.2.1** — довжину небезпечної ділянки, позначеної попереджувальними знаками, або зону дії заборонних та інформаційно-вказівних знаків; **7.2.2** — зону дії заборонних знаків 3.34 — 3.37, а також довжину одного або декількох розташованих один за одним зупинкових майданчиків; **7.2.3** — кінець зони дії знаків 3.34 — 3.37; **7.2.4** — на те, що транспортний засіб знаходиться в зоні дії знаків 3.34 — 3.37; **7.2.5**, **7.2.6** — напрямок і зону дії знаків 3.34 — 3.37 у разі заборони зупинки або стоянки вздовж однієї сторони майдану, фасаду забудови та ін. У разі застосування разом із заборонними знаками таблички зменшують зону дії знаків.

7.3.1 **7.3.2** **7.3.3**

«Напрямок дії»

Показують напрямки дії знаків, розташованих перед перехрестям, або напрямки руху до позначених об'єктів, що розташовані безпосередньо біля дороги.

7.4.1

7.4.2 **7.4.3** **7.4.4** **7.4.5** **7.4.6** **7.4.7**

«Час дії»

Табличка **7.4.1** — суботні, недільні і святкові дні, **7.4.2** — робочі дні, **7.4.3** — дні тижня, **7.4.4** — **7.4.7** — дні тижня і час доби, протягом яких діє знак.

7.5.1 **7.5.2** **7.5.3** **7.5.4**

7.5.5 **7.5.6** **7.5.7** **7.5.8**

«Вид транспортного засобу»

Указують вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака. Табличка **7.5.1** поширює дію знака на вантажні автомобілі (у тому числі з причепом) з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, **7.5.3** — на легкові автомобілі, а також вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т.

7.6.1 **7.6.2** **7.6.3** **7.6.4** **7.6.5**

«Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку»

Указують: **7.6.1** — всі транспортні засоби повинні бути поставлені на стоянку на проїзній частині вздовж тротуару, **7.6.2** — **7.6.5** — спосіб поставлення легкових автомобілів і мотоциклів на стоянці біля тротуару та з його використанням. У населених пунктах, де стоянка дозволена на лівому боці вулиці, можуть бути застосовані таблички **7.6.1** — **7.6.5** із дзеркальним зображенням символів.

7.7 «Стоянка з непрацюючим двигуном»

Указує, що на стоянці, позначеній знаками 5.38 або 5.39, дозволяється залишати транспортні засоби лише з непрацюючим двигуном.

7.8 «Напрямок головної дороги»

Напрямок головної дороги на перехресті. Застосовується із знаками 2.1 — 2.3.

7.9 «Смуга руху»

Визначає смугу руху, на яку поширюється дія знака або світлофора.

7.10 «Кількість поворотів»

Застосовується із знаками 1.3.1 і 1.3.2, якщо поворотів три і більше. Кількість поворотів може безпосередньо позначатись і на знаках 1.3.1 і 1.3.2.

7.11 «Поромна переправа»

Вказує на наближення до поромної переправи і застосовується із знаком 1.8.

7.12 «Ожеледиця»

Означає, що дія знака поширюється на зимовий період часу, коли проїзна частина може бути слизькою.

7.13 «Вологе покриття»

Вказує, що дія знака поширюється на період, коли покриття проїзної частини вологе чи мокре.

Таблички **7.12** і **7.13** застосовуються із знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1 — 3.4, 3.6 — 3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31.

7.14 «Платні послуги»

Вказує, що послуги надаються лише за плату.

7.15 «Місце для огляду автомобілів»

Означає, що на майданчику, позначеному знаками 5.38 або 6.15, є естакада або оглядова канава.

7.16 «Сліпі пішоходи»

Вказує, що пішохідним переходом користуються сліпі громадяни. Застосовується із знаками 1.32, 5.35.1, 5.35.2 і світлофорами.

7.17 «Інваліди»

Вказує, що дія знака 5.38 поширюється лише на мотоколяски і автомобілі, на яких установлено розпізнавальний знак

«Інвалід»

відповідно до вимог цих Правил.

7.18 «Крім інвалідів»

Вказує, що дія знака не поширюється на мотоколяски і автомобілі, на яких установлено розпізнавальний знак «Інвалід» відповідно до вимог цих Правил. Застосовується із знаками **3.1**, **3.34** — **3.38**.

7.19 «Обмеження тривалості стоянки»

Визначає максимальну тривалість перебування транспортного засобу на стоянці, позначеній знаками **5.38** і **5.39**.

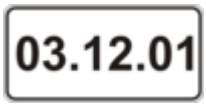

7.20 «Діє від …»

Вказує дату (день, місяць, рік), з якої набувають чинності вимоги дорожнього знака. Табличка встановлюється за 14 днів до початку дії знака і знімається через місяць після того, як почав діяти знак.

Таблички розміщуються безпосередньо під знаками, з якими вони застосовуються. Таблички **7.2.2** — **7.2.4**, **7.8** у разі розташування знаків над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром, розміщуються збоку від знаків.

Дорожня розмітка (Додаток 2)

1. Горизонтальна розмітка

Лінії горизонтальної розмітки мають білий колір. Жовтий колір мають лінії **1.4**, **1.10**, **1.17**, а також **1.2**, якщо нею позначаються межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів.

Горизонтальна розмітка має таке значення:

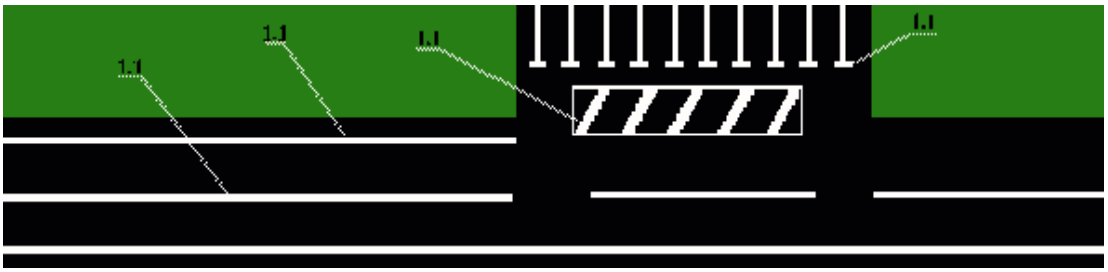

1.1 (вузька суцільна лінія) — поділяє транспортні потоки протилежних напрямків і позначає межі смуг руху на дорогах; позначає межі проїзної частини, на які в'їзд заборонено; позначає межі місць стоянки транспортних засобів і край проїзної частини доріг, не віднесених за умовами руху до автомагістралей;

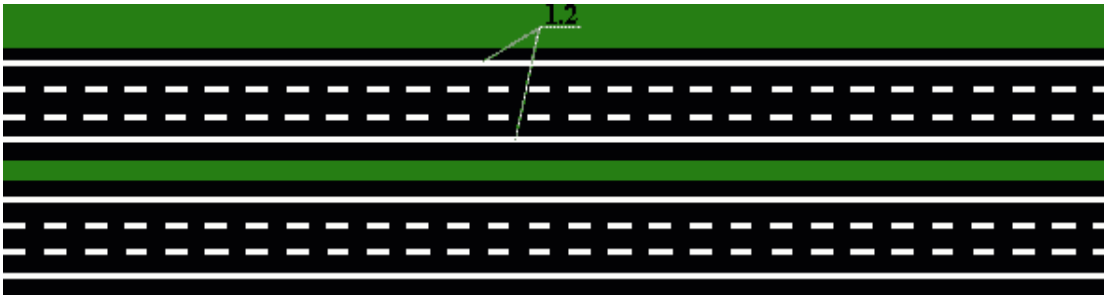

1.2 (широка суцільна лінія) — позначає край проїзної частини на автомагістралях або межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів. У місцях, де на смугу маршрутних транспортних засобів дозволено заїзд іншим транспортним засобам, ця лінія може бути переривчастою;

1.3 — поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають чотири і більше смуг руху;

1.4 — позначає місця, де заборонено зупинку та стоянку транспортних засобів. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаком

3.34 (див. **Дорожні знаки**)

і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

1.5 — поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають дві або три смуги; позначає межі смуг руху, за наявності двох і більше смуг, призначених для руху в одному напрямку;

1.6 (лінія наближення — переривчаста лінія, в якій довжина штрихів утричі перевищує проміжки між ними) — попереджає про наближення до розмітки **1.1** або **1.11**, яка поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків;

1.7 (переривчаста лінія з короткими штрихами і рівними їм проміжками) — позначає смуги руху, а також напрямок головної дороги в межах перехрестя;

1.8 (широка переривчаста лінія) — позначає межу між смугою розгону або гальмування і основною смугою проїзної частини (на перехрестях, перехрещеннях доріг на різних рівнях, у зоні автобусних зупинок тощо);

1.9 — позначає межі смуг руху, на яких здійснюється реверсивне регулювання; поділяє транспортні потоки протилежних напрямків (при вимкнених реверсивних світлофорах) на дорогах, де здійснюється реверсивне регулювання;

1.10 — позначає місця, де заборонено стоянку. Застосовується самостійно або в сполученні із знаком

3.35 (див. **Дорожні знаки**)

і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

1.11 — поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків на ділянках доріг, де перестроювання дозволено лише з однієї смуги; позначає місця, призначені для розвороту, в'їзду і виїзду з майданчиків для стоянки тощо, де рух дозволено лише в один бік;

1.12 (стоп-лінія) — вказує місце, де водій повинен зупинитися за наявності знака

2.2 (див. **Дорожні знаки**)

або при сигналі світлофора чи регулювальника, що забороняє рух;

1.13 — указує місце, де водій повинен у разі потреби зупинитися і дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по перехрещуваній дорозі;

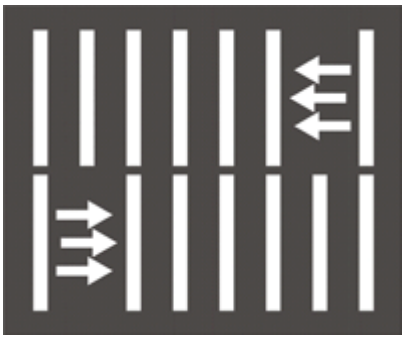

1.14.1, **1.14.2** («зебра») — позначає нерегульований пішохідний перехід; стрілки розмітки **1.14.2** указують напрямок руху для пішоходів;

1.14.3 — позначає пішохідний перехід, де рух регулюється світлофором;

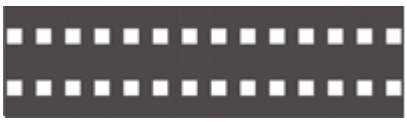

1.15 — позначає місце, де велосипедна доріжка перетинає проїзну частину;

1.16.1 — **1.16.3** — позначає напрямні острівці в місцях поділу, розгалуження або злиття транспортних потоків;

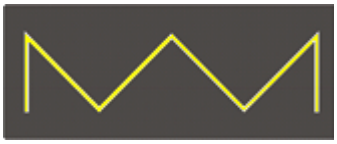

1.17 — позначає зупинки маршрутних транспортних засобів і таксі;

1.18 — указує дозволені на перехресті напрямки руху по смугах. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаками

5.16

5.18 (див. **Дорожні знаки**)

розмітка із зображенням тупика наноситься для зазначення того, що поворот на найближчу проїзну частину заборонено; розмітка, яка дозволяє поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяє також розворот;

1.19 — попереджає про наближення до звуження проїзної частини (ділянки, де зменшується кількість смуг руху в даному напрямку) або до лінії розмітки **1.1** чи **1.11**, яка поділяє транспортні потоки протилежних напрямків. У першому випадку може застосовуватися в поєднанні із знаками

1.5.1 **1.5.2** **1.5.3**

(див. **Дорожні знаки**)

1.20 — попереджає про наближення до розмітки **1.13**;

1.21 (напис «СТОП») — попереджає про наближення до розмітки **1.12**, коли вона застосовується в поєднанні із знаком

2.2 (див. **Дорожні знаки**)

1.22 — указує номер дороги (маршруту);

1.23 — позначає смугу, призначену для руху лише маршрутних транспортних засобів.

Лінії 1.1 і 1.3 перетинати забороняється. Якщо лінією 1.1 позначено місце стоянки або край проїзної частини, суміжний з узбіччям, цю лінію перетинати дозволяється.

Як виняток, за умови забезпечення безпеки дорожнього руху, дозволяється перетинати лінію 1.1 для об'їзду нерухомої перешкоди, розміри якої не дають змоги здійснити її безпечний об'їзд, не перетинаючи цю лінію, а також обгону поодиноких транспортних засобів, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год.

Лінію 1.2 дозволяється перетинати в разі вимушеної зупинки, якщо цією лінією позначено край проїзної частини, суміжний з узбіччям.

Лінії 1.5 — 1.8 перетинати дозволяється з будь-якого боку.

На ділянці дороги між реверсивними світлофорами лінію 1.9 дозволяється перетинати, якщо вона розташована праворуч від водія.

При ввімкнених сигналах зеленого кольору у реверсивних світлофорах лінію 1.9 дозволяється перетинати з будь-якого боку, якщо вона поділяє смуги, по яких рух дозволено в одному напрямку. У разі вимкнення реверсивних світлофорів водій повинен негайно перестроїтися праворуч за лінію розмітки 1.9.

Лінію 1.9, що знаходиться ліворуч, при вимкнених реверсивних світлофорах перетинати забороняється. Лінію 1.11 дозволяється перетинати тільки з боку її переривчастої частини, а з боку суцільної — лише по завершенні обгону чи об'їзду перешкоди.

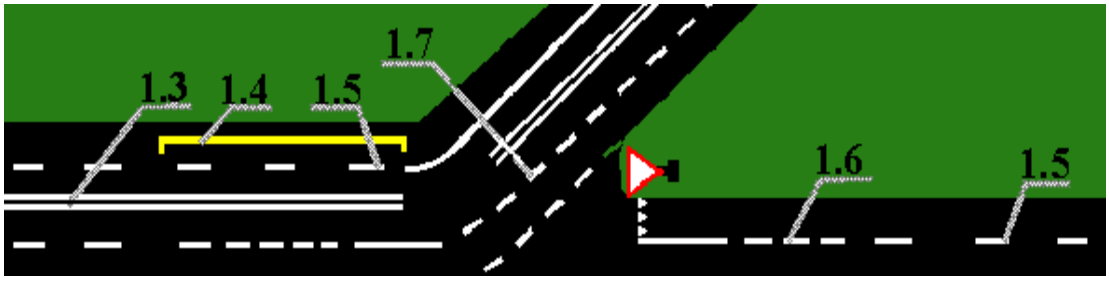
1.7
1.3
1.4
1.5
1.6
1.5

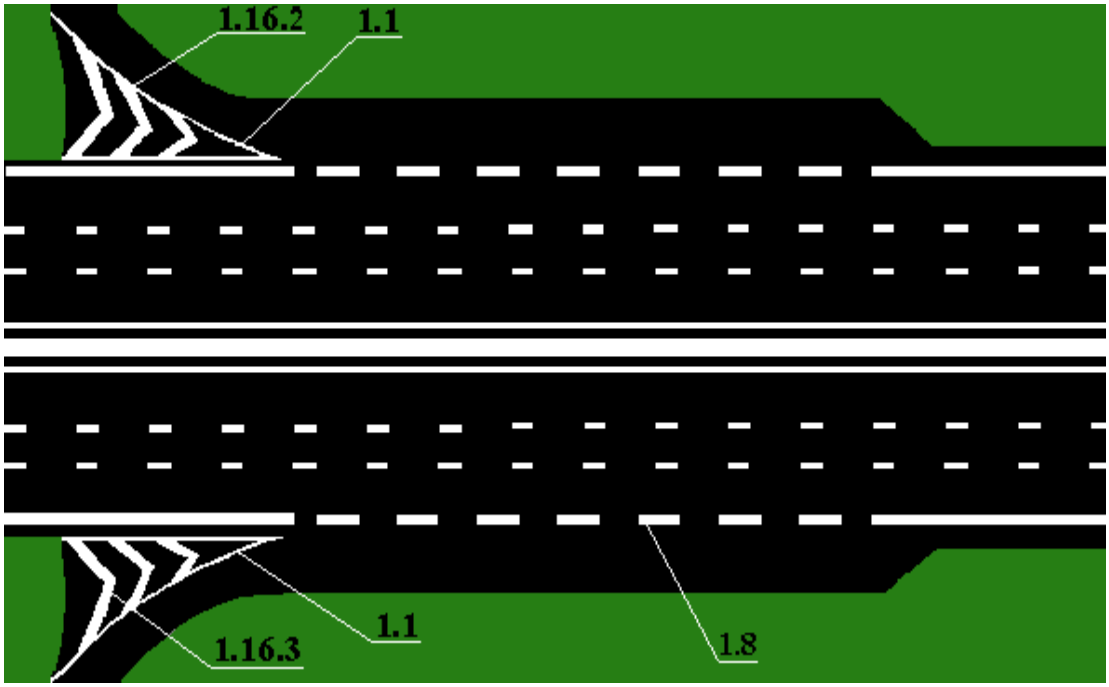
1.16.2
1.1
1.1
1.16.3
1.8

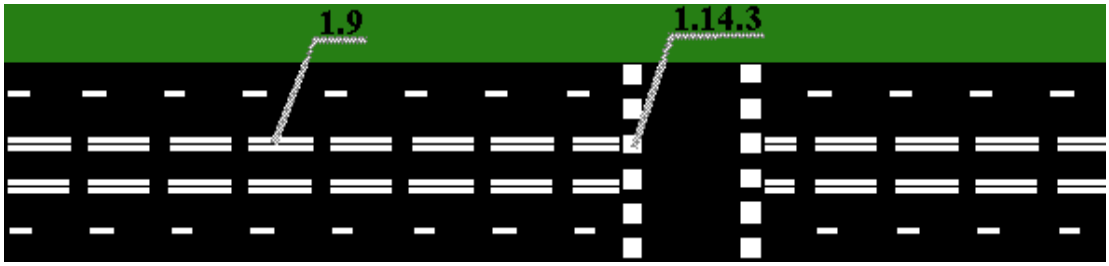
1.9
1.14.3

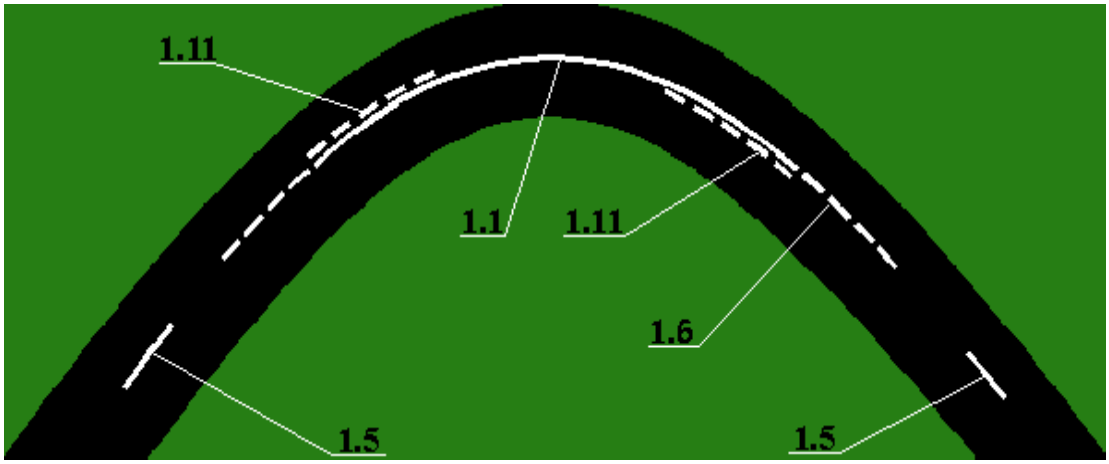
1.11
1.1
1.11
1.6
1.5
1.5

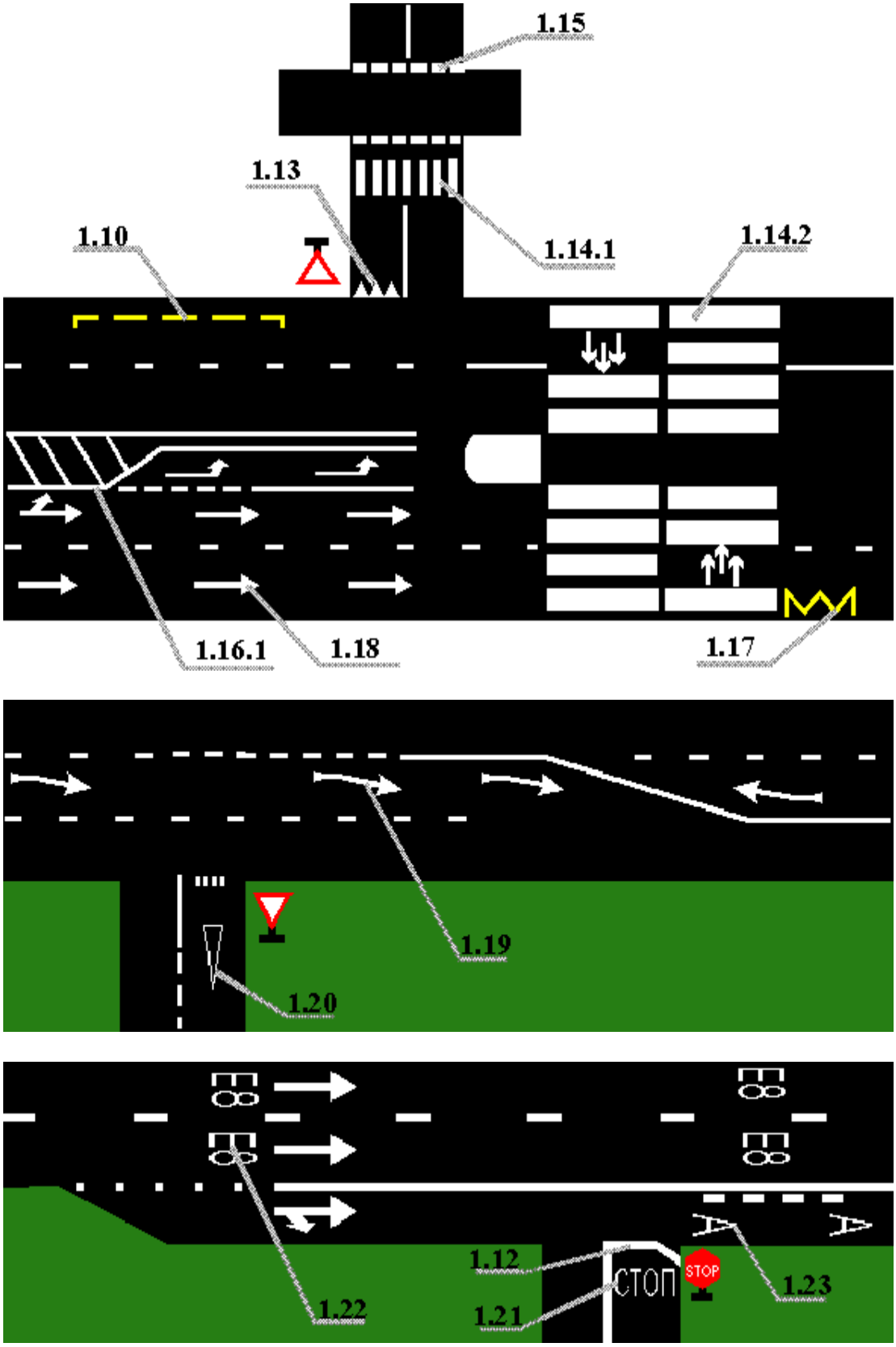

2. Вертикальна розмітка

Вертикальна розмітка позначає:

2.1 — елементи дорожніх споруд (опор мостів, шляхопроводів, торцевих частин парапетів та ін.);

2.2 — нижній край прогінної будови тунелів, мостів і шляхопроводів;

2.3 — круглі тумби, встановлювані на розділювальних смугах або острівцях безпеки;

2.4 — напрямні стовпчики, надовби, опори огороджень тощо;

2.5 — бокові поверхні огороджень доріг на заокругленнях малого радіуса, крутих спусках, інших небезпечних ділянках;

2.6 — бокові поверхні огороджень на інших ділянках;

2.7 — бордюри на небезпечних ділянках і підвищені острівці безпеки.

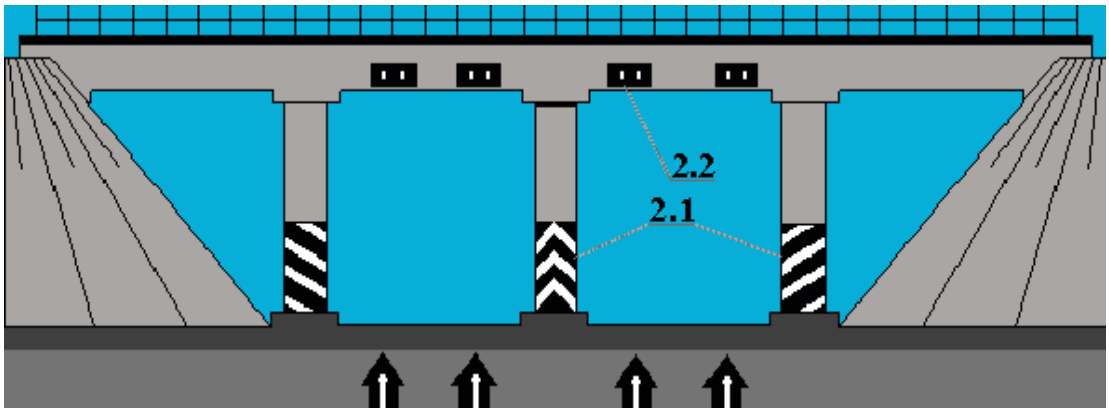

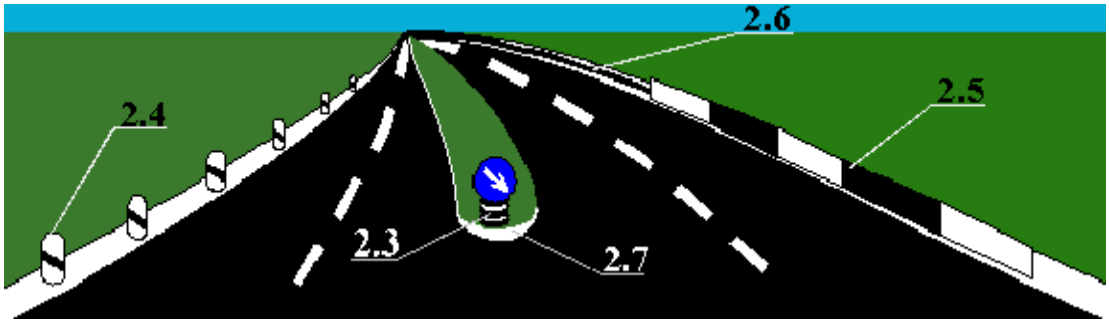

Світлофори (Додаток 3)

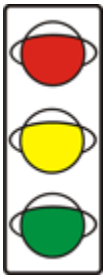

Світлофор з вертикальним розташуванням сигналів

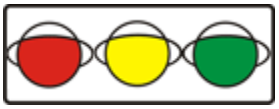

Світлофор з горизонтальним розташуванням сигналів

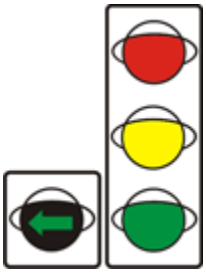

Світлофор з додатковою секцією

Світлофор для регулювання руху у визначених напрямках

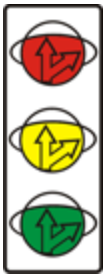

Світлофор для регулювання руху у визначених напрямках

Реверсивний світлофор

Реверсивний світлофор з додатковою секцією

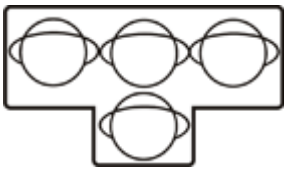

Світлофор для регулювання руху трамваїв

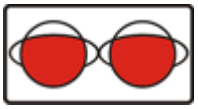

Світлофор для регулювання руху через залізничні переїзди

Світлофор для позначення нерегульованих перехресть і пішохідних переходів

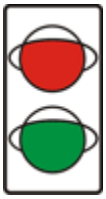

Світлофор для регулювання руху на території підприємств і організацій, у місцях звуження проїзної частини

Світлофор для регулювання руху пішоходів

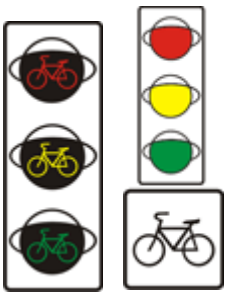

Світлофор для регулювання руху велосипедистів

Даний файл створено спеціально для сайту:

Gai.Org.Ua - онлайн-тест з правил дорожнього руху України, все для підготовки водія.

Версія 1.0 (28.10.2011)